

Raportul special

Utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor: progrese limitate în măsurarea și în reducerea riscurilor

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Cuprins

	Puncte
Sinteză	I-X
Introducere	01-08
Politica UE cu privire la produsele de protecție a plantelor	01-08
Sfera și abordarea auditului	09-11
Observații	12-63
Utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor a fost afectată de un demaraj lent	12-20
Primele etape în punerea în aplicare a directivei au cunoscut întârzieri	12-16
Începând din 2016, Comisia și-a intensificat acțiunile	17-20
Acțiunea UE nu încurajează într-o măsură suficientă fermierii să adopte gestionarea integrată a dăunătorilor	21-43
Comisia și statele membre promovează gestionarea integrată a dăunătorilor, însă asigurarea aplicării acestei abordări este deficitară	21-27
Politica agricolă comună nu contribuie decât în foarte mică măsură la asigurarea aplicării gestionării integrate a dăunătorilor	28-35
Metodele nechimice evoluează, însă numărul produselor de protecție a plantelor cu risc redus este scăzut	36-43
Comisia a început să calculeze indicatorii de risc la nivelul UE pentru utilizarea produselor de protecție a plantelor abia în 2019	44-63
Statele membre monitorizează substanțele active din apă, dar nu există date la nivelul UE privind utilizarea produselor de protecție a plantelor	44-52
Indicatorii de risc de la nivelul UE referitori la produsele de protecție a plantelor au o utilitate limitată	53-63
Concluzii și recomandări	64-74

Anexe

Anexa I – Principalele acte legislative ale UE referitoare la produsele de protecție a plantelor

Anexa II – Principalele etape ale evaluării siguranței produselor de protecție a plantelor în UE

Anexa III – Principiile generale ale gestionării integrate a dăunătorilor, astfel cum sunt definite în anexa III la directivă

Termeni și acronime

Răspunsurile Comisiei

Echipa de audit

Calendar

Sinteză

I Produsele de protecție a plantelor desemnează pesticidele utilizate de fermieri pentru a-și proteja culturile împotriva dăunătorilor și a bolilor. În UE, vânzările de substanțe active utilizate în produsele de protecție a plantelor depășesc 350 000 de tone pe an. Produsele de protecție a plantelor pot avea un impact asupra calității apei și solului, asupra biodiversității și a ecosistemelor și se pot regăsi ca reziduuri în alimente.

II Începând din 1991, UE a construit un cadru legislativ pentru autorizarea produselor de protecție a plantelor, pentru promovarea utilizării durabile a acestora și pentru reducerea riscului pe care utilizarea lor îl prezintă pentru sănătatea umană și pentru mediu. Comisia aprobă substanțele active care pot fi utilizate în produsele de protecție a plantelor autorizate în statele membre și verifică dacă acestea pun în aplicare legislația relevantă a UE. De asemenea, Comisia promovează gestionarea integrată a dăunătorilor pentru a încuraja utilizarea unor metode de control preventive, naturale sau nechimice înainte de a se recurge la produse de protecție a plantelor.

III Comisia evaluează în prezent legislația din acest domeniu de politică, într-un context în care cetățenii și parlamentele se arată a fi din ce în ce mai preocupați de riscurile asociate utilizării pesticidelor. Activitatea Curții urmărește să vină în completarea acestui proces.

IV Obiectivul principal urmărit de Curte a fost de a evalua dacă acțiunea UE a redus riscul legat de utilizarea produselor de protecție a plantelor. Comisia și statele membre au luat măsuri pentru a promova utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor. Curtea a constatat însă că progresele înregistrate în măsurarea și reducerea riscurilor asociate utilizării acestor produse sunt limitate. Pe de o parte, activitatea Curții a arătat că acțiunea UE vizând utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor a demarat lent și, pe de altă parte, a permis identificarea deficiențelor cadrului actual al UE, descrise în acest raport.

V Curtea a examinat dacă legislația UE oferea stimulente eficace pentru reducerea dependenței de produsele de protecție a plantelor. Normele UE impun fermierilor să aplice gestionarea integrată a dăunătorilor, ceea ce înseamnă că fermierii ar trebui să recurgă la produse de protecție a plantelor doar în cazul în care metodele preventive sau de alt tip eșuează sau nu sunt eficace. Deși sunt obligați să aplice gestionarea integrată a dăunătorilor, fermierilor nu li se cere să țină o evidență a modului în care aplică aceste metode, iar asigurarea respectării obligațiilor în materie este deficitară.

VI Politica agricolă comună poate contribui la sprijinirea utilizării durabile a produselor de protecție a plantelor, de exemplu prin sisteme obligatorii de consiliere agricolă și prin sprijinul financiar acordat pentru măsuri precum agricultura ecologică și pentru schemele de mediu. Corelarea plăților din cadrul politicii agricole comune cu cerințele legale poate contribui la asigurarea respectării acestor norme, însă aplicarea gestionării integrate a dăunătorilor nu constituie în prezent o condiție pentru a se beneficia de plăți în cadrul politicii agricole comune.

VII Accesul fermierilor la metode alternative și la produse cu risc mai redus i-ar putea ajuta pe aceștia să aplice gestionarea integrată a dăunătorilor. În 2009, Uniunea Europeană a creat o categorie de produse de protecție a plantelor „cu risc redus”, însă, până în prezent, puține produse din această categorie au fost puse la dispoziție pentru utilizare.

VIII Curtea a examinat dacă Comisia și statele membre au evaluat riscurile și efectele asupra mediului antrenate de utilizarea produselor de protecție a plantelor și a constatat că datele colectate și puse la dispoziție nu erau suficiente pentru a permite o monitorizare eficientă. Statisticile UE disponibile cu privire la vânzările de produse de protecție a plantelor sunt agregate la un nivel prea general pentru a fi utile, iar statisticile privind utilizarea agricolă a acestor produse nu erau comparabile.

IX În noiembrie 2019, Comisia a publicat o estimare cu privire la doi noi indicatori de risc armonizați. Niciunul dintre acești indicatori nu arată în ce măsură directiva a reușit să atingă obiectivul UE de a asigura o utilizare durabilă a produselor de protecție a plantelor.

X Pe baza acestor constatări, Curtea recomandă Comisiei:

1. să verifice că statele membre transformă principiile generale ale gestionării integrate a dăunătorilor în criterii practice și controlează respectarea acestor criterii la nivelul exploatațiilor, permițând corelarea acestora cu plățile din cadrul politicii agricole comune în perioada de după 2020;
2. să îmbunătățească statisticile referitoare la produsele de protecție a plantelor atunci când va revizui legislația, astfel încât aceste statistici să fie mai ușor accesibile, mai utile și mai comparabile; și
3. să evalueze progresele realizate în direcția obiectivelor de politică și să îmbunătățească indicatorii de risc armonizați sau să dezvolte unii noi, ținând seama de utilizarea produselor de protecție a plantelor.

Introducere

Politica UE cu privire la produsele de protecție a plantelor

01 Produsele de protecție a plantelor desemnează pesticidele utilizate pentru a combate dăunătorii și bolile, pentru a influența procesele vitale ale plantelor, pentru a conserva produsele vegetale, pentru a distruge anumite plante sau părți nedorite ale acestora sau pentru a preveni creșterea nedorită a plantelor. Aceste produse includ insecticidele, fungicidele și erbicidele.

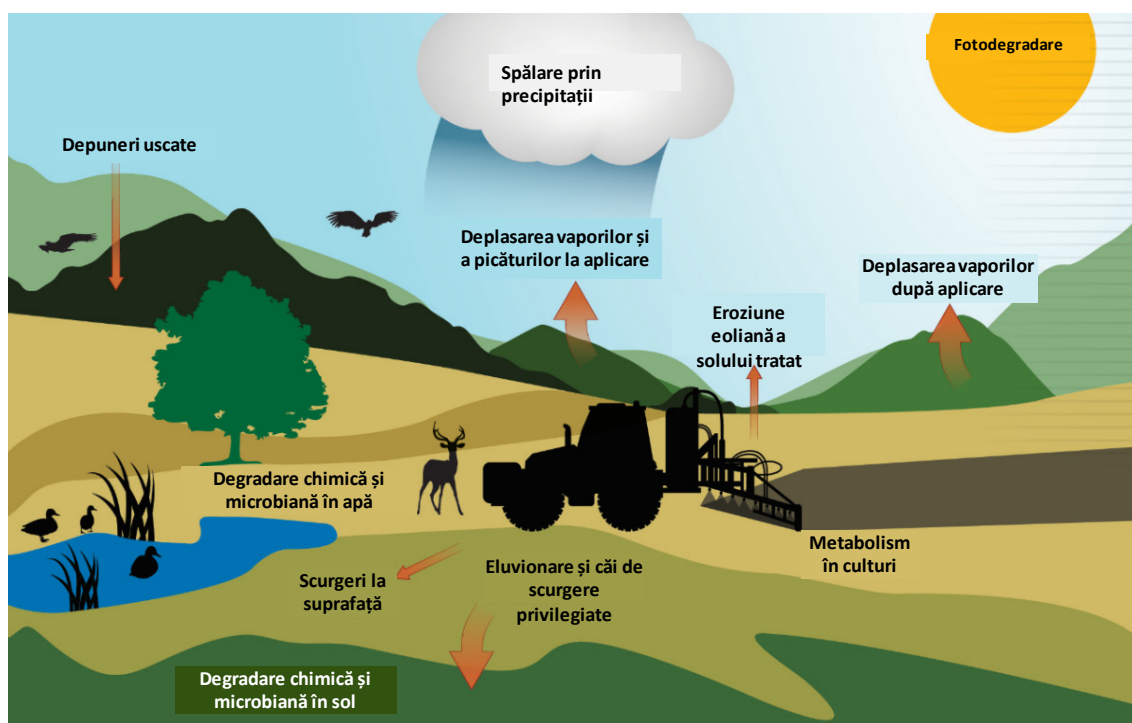
02 Utilizarea acestor produse poate crea presiuni asupra mediului și poate prezenta riscuri pentru calitatea apelor subterane și de suprafață, pentru calitatea solurilor, pentru biodiversitate, pentru ecosisteme și pentru sănătatea umană, inclusiv prin reziduurile din alimente. Produsele de protecție a plantelor pulverizate pe câmpuri pot penetra în pământul și în apele din vecinătatea zonelor respective (a se vedea [figura 1](#)). Aceste produse afectează plantele și animalele și pot contribui la declinul biodiversității¹, inclusiv la reducerea populațiilor de insecte. De exemplu, Platforma interguvernamentală științifico-politică privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice consideră că aceste produse reprezintă unul dintre factorii determinanți ai declinului populației de polenizatori².

---

¹ Geiger, F. et al, „Persistent negative effects of pesticides on biodiversity and biological control potential on European farmland”, în *Basic and Applied Ecology*, Elsevier GmbH, 2010, p. 97-105.

² IPBES, *The assessment report of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services on pollinators, pollination and food production* *Ecosystem Services on pollinators, pollination and food production*, Secretariatul Platformei interguvernamentale științifico-politice privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice, Bonn, Germania, 2016.

Figura 1 – Presiunile pe care la pot crea produsele de protecție a plantelor asupra mediului

Sursa: Clearwater, R. L., T. Martin și T. Hoppe (editori), *Environmental sustainability of Canadian agriculture: Agri-environmental indicator report series – Report #4*, Agriculture and Agri-Food Canada, Ottawa, 2016, p. 155.

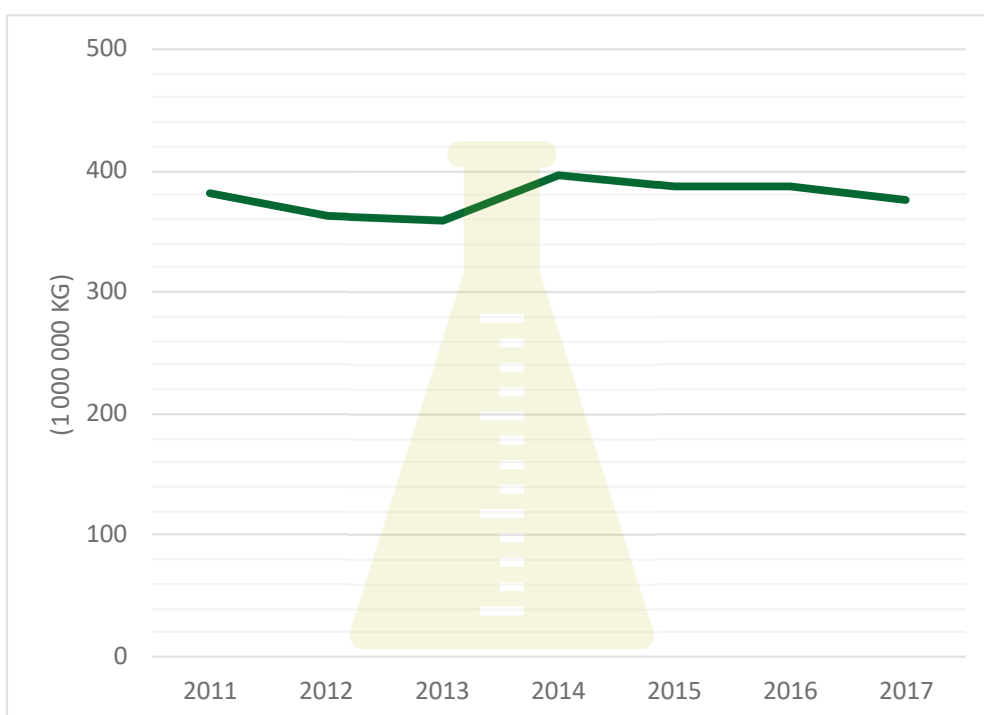
03 Din 1991, UE dispune de norme comune privind autorizarea și utilizarea produselor de protecție a plantelor (în trecut, statele membre aveau fiecare propria legislație). *Anexa I* enumeră cele mai importante acte legislative ale UE privind produsele de protecție a plantelor. Toate produsele de protecție a plantelor fac obiectul unei proceduri de autorizare în două etape: Comisia aprobă mai întâi substanțele active; ulterior, statele membre pot autoriza forme comerciale ale produselor de protecție a plantelor care conțin substanțe active aprobate (a se vedea *anexa II*). Conform criteriilor de aprobare ale UE, produsele de protecție a plantelor nu trebuie să producă efecte nocive asupra sănătății umane ori asupra sănătății animale și nu trebuie să producă efecte inacceptabile asupra mediului.

04 Statele membre prezintă în mod periodic Comisiei statistici privind produsele de protecție a plantelor, iar Eurostat publică statistici anuale ale UE referitoare la substanțele active conținute în produsele de acest tip vândute³. *Figura 2* arată că, la

³ În acest raport, prin „vândut” se înțelege „introdus pe piață” în sensul articolului 3 alineatul (9) din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului

nivelul de ansamblu al UE, vânzările de substanțe active conținute în produsele de protecție a plantelor au rămas relativ stabile în ultimii ani. Volumul vânzărilor nu este însă direct corelat cu riscurile și cu efectele asociate utilizării acestor produse. Riscurile și efectele produselor de protecție a plantelor variază nu numai în funcție de substanțele active pe care le conțin, ci și în funcție de compoziția lor și de locul, momentul și modul în care utilizatorii le aplică în practică.

Figura 2 – Vânzările totale de substanțe active utilizate în produsele de protecție a plantelor (UE-28)

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor disponibile pe site-ul internet al Eurostat (set de date extras la 22 iulie 2019). Aceste date nu includ informațiile confidențiale, care, conform estimărilor Eurostat, reprezintă < 3 % din vânzări pentru întregul set de date.

05 Directiva din 2009 privind utilizarea durabilă a pesticidelor⁴ (denumită în continuare „directiva”) stabilește un cadru care urmărește utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor prin reducerea riscurilor și a efectelor utilizării acestor produse asupra sănătății umane și asupra mediului și prin promovarea gestionării integrate a dăunătorilor.

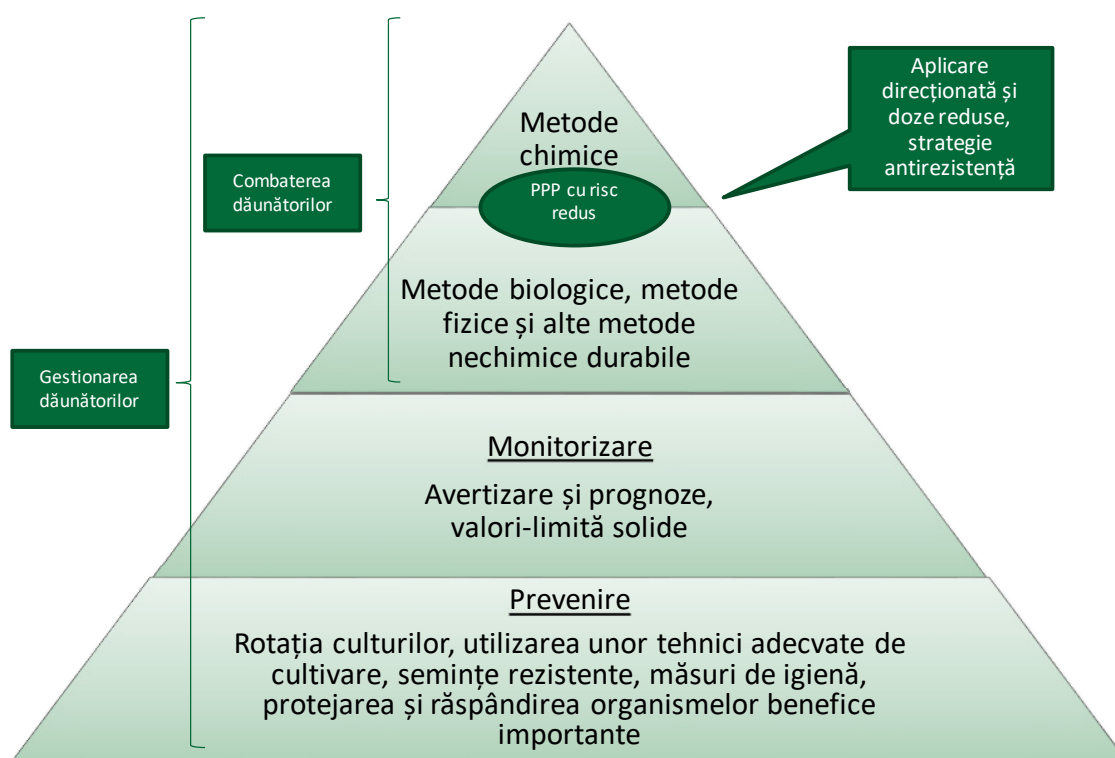
din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului.

⁴ Directiva 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor.

06 „Gestionarea integrată a dăunătorilor” este un concept apărut în anii 1970, care pune accentul pe prevenirea infestării cu dăunători și recurge la practici agricole durabile, cum ar fi rotația culturilor și selecția de semințe rezistente la dăunători. Acest concept include, de asemenea, monitorizarea dăunătorilor și stabilirea unor valori-limită fiabile care să permită luarea unei decizii cu privire la necesitatea și la momentul aplicării unor măsuri de combatere a dăunătorilor. În comparație cu aplicarea sistematică de produse de protecție a plantelor, gestionarea integrată a dăunătorilor este o abordare mai ecologică, ce combină practici de „bun simț”. Ea permite reducerea dependenței de produsele de protecție a plantelor: dacă aplică această abordare, fermierii recurg la produse chimice de protecție a plantelor numai dacă este necesar, după epuizarea metodelor preventive, fizice, biologice sau a altor metode nechimice de combatere a dăunătorilor (a se vedea *figura 3*). Gestionarea integrată a dăunătorilor este o parte importantă a politicii UE referitoare la produsele de protecție a plantelor și a devenit obligatorie în 2014⁵.

Figura 3 – Principiile gestionării integrate a dăunătorilor

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza anexei III la Directiva 2009/128/CE.

⁵ Articolul 14 alineatul (4) din directivă.

07 Facilitarea utilizării metodelor alternative și a accesului la produse cu risc mai redus poate contribui la sprijinirea unui proces mai durabil de combatere a dăunătorilor. Regulamentul din 2009 privind produsele de protecție a plantelor („produsele fitosanitare”)⁶ (denumit în continuare „Regulamentul PPP”) a introdus conceptul de produse cu risc redus. Pentru a fi autorizat în categoria cu risc redus, un produs de protecție a plantelor trebuie să conțină numai substanțe active aprobate ca substanțe cu risc redus⁷ și nu poate conține „substanțe potențial periculoase”. Până în septembrie 2019, fuseseră aprobate ca substanțe cu risc redus 16 substanțe active (3 % din numărul total de substanțe active aprobate). Pe lângă aceasta, Regulamentul PPP a introdus conceptul de „substanțe de bază”; UE a aprobat 20 de astfel de substanțe care sunt utilizate în principal în alte scopuri decât cele de protecție a plantelor (de exemplu, în alimente).

08 Comisia, statele membre și utilizatorii produselor de protecție a plantelor (de exemplu, fermierii) joacă cu toții un rol în politica UE în materie. *Figura 4* prezintă câteva dintre principalele responsabilități cu relevanță pentru acest raport.

---

⁶ Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului.

⁷ Punctul 5 din anexa II la Regulamentul PPP stabilește criteriile UE pentru substanțele cu risc redus.

Figura 4 – Principalele responsabilități în cadrul politicii UE referitoare la produsele de protecție a plantelor

Comisia Europeană

- Direcția Generală Sănătate și Siguranță Alimentară (DG SANTE) este responsabilă de politica UE privind PPP: ea elaborează deciziile Comisiei cu privire la aprobarea substanțelor active utilizate în PPP și desfășoară audituri pentru a se asigura că statele membre pun în aplicare în mod corespunzător legislația relevantă a UE.

Statele membre

- Statele membre autorizează utilizarea PPP pe teritoriul lor. Ele sunt responsabile pentru punerea în aplicare a directivei și trebuie să elaboreze planuri naționale de acțiune în care să explice cum intenționează să reducă riscurile și efectele utilizării PPP și care să conțină ținte cuantificate și calendare.

Fermierii

- Fermierii trebuie să aplice principiile bunelor practici de protecție a plantelor, utilizând PPP conform instrucțiunilor de pe etichetă, și trebuie să respecte dispozițiile directivei, inclusiv principiile gestionării integrate a dăunătorilor.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Sfera și abordarea auditului

09 Curtea a decis să efectueze un audit în domeniul politicii UE referitoare la produsele de protecție a plantelor, dat fiind interesul crescând al publicului și al părților interesate (inclusiv al Parlamentului European). Comisia evaluează în prezent legislația din acest domeniu de politică și Curtea consideră că raportul său va veni în completarea acestei evaluări.

10 Obiectivul principal al auditului a fost de a evalua dacă acțiunea UE a redus riscul legat de utilizarea produselor de protecție a plantelor, concentrându-se asupra perioadei care a urmat revizuirii din 2009 a cadrului UE în materie (a se vedea [anexa I](#) pentru o listă a principalelor acte legislative ale UE din domeniu). Pentru a răspunde la această întrebare, Curtea a examinat dacă:

- cadrul UE oferă stimulente pentru reducerea dependenței de produsele de protecție a plantelor, inclusiv prin asigurarea aplicării gestionării integrate a dăunătorilor și prin descurajarea utilizării produselor „standard” și a produselor cu risc mai ridicat;
- Comisia și statele membre măsoară riscul și efectele pe care utilizarea produselor de protecție a plantelor le are asupra mediului.

Curtea nu a urmărit să reevalueze evaluările științifice ale produselor de protecție a plantelor.

11 Auditul s-a desfășurat în perioada februarie-septembrie 2019. Activitatea de audit a inclus interviuri structurate în cadrul Comisiei (Direcția Generală Sănătate și Siguranță Alimentară, Direcția Generală Agricultură și Dezvoltare Rurală, Direcția Generală Mediu și Eurostat) și al Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară, verificări documentare, precum și vizite de informare în trei state membre (Franța, Lituania și Țările de Jos). Aceste state membre au fost selectate pe baza zonelor geografice (Sud, Nord și Centru)⁸, pentru a reflecta diferențele dintre practicile și condițiile agricole, precum și diferențele existente din perspectiva eforturilor de reducere a riscurilor legate de utilizarea produselor de protecție a plantelor (promovarea gestionării integrate a dăunătorilor, cercetarea, sprijinul financiar) și diferențele în ceea ce privește numărul de produse cu risc redus autorizate. Curtea a efectuat o vizită în Elveția pentru a înțelege modul în care o țară din afara UE include în plățile directe către fermieri condiții legate de gestionarea integrată a dăunătorilor.

---

⁸ Anexa I la Regulamentul PPP definește zonele geografice.

Curtea a examinat 18 planuri naționale de acțiune ale statelor membre⁹ legate de reducerea riscurilor asociate utilizării produselor de protecție a plantelor. De asemenea, au fost examinate programe de dezvoltare rurală din perioada 2014-2020, cu accent pe măsurile legate de produsele de protecție a plantelor și de gestionarea integrată a dăunătorilor. Pe lângă aceasta, au fost desfășurate interviuri cu 33 de fermieri selectați aleatoriu în cadrul exercițiului aferent declarației de asigurare a Curții.

---

⁹ Cele 18 planuri naționale de acțiune revizuite care fuseseră prezentate Comisiei până în iunie 2019: Austria, Belgia, Republica Cehă, Cipru, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Irlanda, Lituania, Luxemburg, Malta, Polonia, Portugalia, România, Slovenia, Spania și Suedia.

Observații

Utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor a fost afectată de un demaraj lent

Primele etape în punerea în aplicare a directivei au cunoscut întârzieri

12 Directiva din 2009 stabilește un cadru pentru utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor și pentru promovarea gestionării integrate a dăunătorilor, inclusiv prin utilizarea unor abordări alternative și a unor metode nechimice. Statele membre au avut la dispoziție doi ani pentru a transpune directiva în dreptul național¹⁰.

13 Comisia a verificat dacă transpunerea a fost realizată la timp și a inițiat proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva celor două state membre¹¹ care nu transpuseseră încă directiva până în 2012. Comisia nu a verificat însă integralitatea sau corectitudinea transpunerii de către statele membre. De exemplu, Curtea a constatat că, deși Franța a luat măsuri pentru a pune în aplicare directiva, inclusiv promovând gestionarea integrată a dăunătorilor, cerințele aferente acestui concept nu au fost transpuse în legislația franceză.

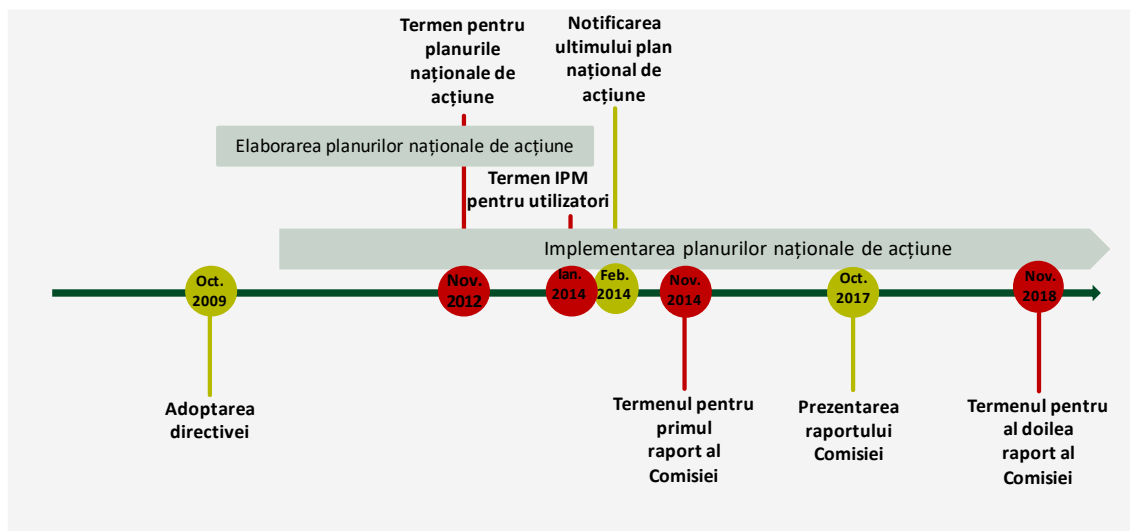
14 Statele membre trebuiau să elaboreze până la 26 noiembrie 2012 planuri naționale de acțiune în care să stabilească, printre altele, obiectivele cantitative, țintele și calendarul pentru reducerea riscurilor și a efectelor utilizării produselor de protecție a plantelor. *Figura 5* prezintă principalele etape și ilustrează calendarul de punere a în aplicare a directivei.

---

¹⁰ Articolul 23 din directivă.

¹¹ Bulgaria și Luxemburg.

Figura 5 – Termenele stabilite și calendarul real al principalelor etape

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza directivei și a documentelor Comisiei.

15 Doar o treime dintre statele membre au prezentat Comisiei planurile naționale de acțiune până la termenul stabilit. Toate planurile au fost însă transmise până în februarie 2014. Comisia a trimis scrisori de avertizare tuturor statelor membre, în care indica deficiențe în primele lor planuri naționale de acțiune și aspecte problematice în punerea în aplicare a directivei. Primul raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu¹² era prevăzut pentru noiembrie 2014, însă nu a fost prezentat decât în octombrie 2017.

16 Statele membre trebuie să revizuiască și, dacă este necesar, să își actualizeze planurile naționale de acțiune la fiecare cinci ani. Termenele pentru această revizuire depind de data prezentării planurilor inițiale și variază în intervalul 2016-2019, dat fiind că planurile inițiale au fost transmise Comisiei de statele membre la date diferite. Aproape trei sferturi dintre statele membre au înregistrat întârzieri în procesul de revizuire a planurilor (în unsprezece cazuri, întârzierea a fost mai mare de un an) în raport cu termenul fixat pentru fiecare stat membru în parte. La data auditului, Comisia elabora cel de al doilea raport (prevăzut pentru noiembrie 2018) adresat Parlamentului European și Consiliului.

¹² Raportul Comisiei [COM(2017) 587 final] poate fi descărcat de pe site-ul acestuia: https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/sustainable_use_pesticides_en.

Începând din 2016, Comisia și-a intensificat acțiunile

17 Începând din 2016, Comisia a intensificat acțiunile întreprinse pentru a promova și a asigura punerea în aplicare a directivei. Printre inițiativele Comisiei se numără evaluarea planurilor naționale de acțiune și monitorizarea măsurilor luate de statele membre pentru punerea în aplicare a directivei.

18 Comisia a trimis un chestionar statelor membre și a efectuat vizite în șase dintre acestea pentru a colecta informații cu privire la punerea în aplicare a directivei. Un raport de sinteză¹³ prezintă principalele constatări, oferă exemple de bune practici, de exemplu cu privire la protecția apei sau la formare și gestionarea integrată a dăunătorilor, și identifică principalele obstacole cu care se confruntă statele membre în punerea în aplicare a directivei. Ca obstacole în calea punerii în practică a gestionării integrate a dăunătorilor, mai multe state membre au raportat dificultăți în verificarea acestei abordări, precum și lipsa unor tehnici nechimice de combatere care să fie eficiente și viabile din punct de vedere financiar. În 2018, Comisia a trecut de la vizite de informare la audituri ale conformității și a început să formuleze recomandări și să solicite statelor membre să ia măsuri corective.

19 Comisia invită periodic autoritățile din statele membre la reuniuni pentru a discuta punerea în aplicare a directivei. De asemenea, Comisia a lansat un portal web pentru utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor, care include informații esențiale, planuri naționale de acțiune și linkuri către site-urile oficiale ale statelor membre¹⁴.

20 Activitățile de cercetare și inovare sunt importante pentru a asigura faptul că există metode alternative de gestionare a dăunătorilor și produse cu risc redus care să permită punerea în aplicare a gestionării integrate. UE sprijină cercetarea cu scopul de a contribui la găsirea unor metode alternative de combatere a dăunătorilor, fezabile din punct de vedere economic. Orizont 2020, programul pentru cercetare al UE, include cereri de propuneri de proiecte referitoare la strategii, instrumente și tehnologii vizând gestionarea durabilă a buruienilor, la găsirea de alternative la utilizarea produselor de protecție a plantelor și la gestionarea integrată a dăunătorilor. Parteneriatul european pentru inovare privind productivitatea și durabilitatea agriculturii urmărește să integreze diferite surse de finanțare și să aducă împreună fermieri, consultanți, cercetători, întreprinderi agricole, organizații neguvernamentale

---

¹³ DG(SANTE) 2017-6291: *Overview Report Sustainable Use of Pesticides*, http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/overview_reports/details.cfm?rep_id=114.

¹⁴ https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/sustainable_use_pesticides_en.

și alți actori ca parteneri în inovarea agricolă. Rețeaua aferentă conectează proiecte de cercetare și inovare de anvergură finanțate în cadrul programului Orizont 2020 cu grupuri operaționale mai mici, care lucrează la nivel național și regional, cu scopul de a elimina decalajul dintre cercetare și practică.

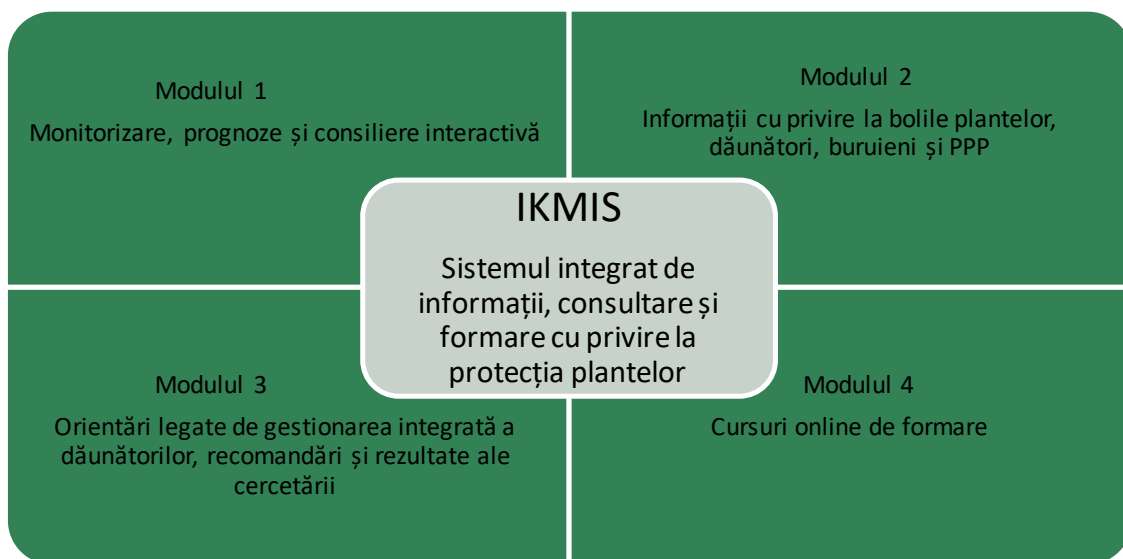
Acțiunea UE nu încurajează într-o măsură suficientă fermierii să adopte gestionarea integrată a dăunătorilor

Comisia și statele membre promovează gestionarea integrată a dăunătorilor, însă asigurarea aplicării acestei abordări este deficitară

21 O măsură importantă pentru asigurarea unei utilizări durabile a produselor de protecție a plantelor constă în gestionarea integrată a dăunătorilor. Normele UE definesc acest concept ca fiind un set de opt principii generale (a se vedea *anexa III*) care vizează utilizarea altor metode preventive, naturale sau mai puțin nocive de combatere a dăunătorilor înainte de a se recurge la produse chimice de protecție a plantelor (a se vedea, de asemenea, *figura 3*). Posibilitatea de a menționa gestionarea integrată a dăunătorilor pe etichetele produselor de protecție a plantelor este o modalitate de sensibilizare. În cursul vizitelor efectuate în statele membre, Curtea a identificat un singur exemplu de indicații direct legate de gestionarea integrată a dăunătorilor: anumite etichete din Lituania conțineau instrucțiuni pentru a se evita ca dăunătorii să devină rezistenți la produsul în cauză.

22 Comisia și statele membre au luat măsuri pentru a promova și a crește sensibilizarea cu privire la gestionarea integrată a dăunătorilor. Toate planurile naționale de acțiune examinate de Curte includeau informații cu privire la activități de formare, la schimbul de cunoștințe și la instrumente pentru monitorizarea dăunătorilor și pentru luarea deciziilor. De exemplu, monitorizarea dăunătorilor și sistemele de alertă timpurie sunt o parte integrantă a conceptului de gestionare integrată întrucât îi ajută pe fermieri să aplice măsuri preventive și mai bine direcționate de combatere a dăunătorilor. Comisia a constatat că majoritatea statelor membre (24 dintre acestea) dispuneau de sisteme – finanțate din fonduri publice – de prognoză, de avertizare și de diagnosticare timpurie pentru combaterea dăunătorilor și a bolilor. De exemplu, Lituania a dezvoltat un sistem IT interactiv care combină diferite aspecte ale sprijinului acordat utilizatorilor de produse de protecție a plantelor în aplicarea gestionării integrate a dăunătorilor (a se vedea *figura 6*).

Figura 6 – Sistemul informatic lituanian de sprijinire a gestionării integrate a dăunătorilor și a protecției culturilor

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza IKMIS.

23 Normele UE impun utilizatorilor de produse de protecție a plantelor să aplice principiile generale ale gestionării integrate a dăunătorilor¹⁵, iar statele membre trebuiau să descrie în planurile lor naționale de acțiune modul în care vor asigura că principiile gestionării integrate sunt puse în aplicare de către toți utilizatorii profesioniști¹⁶ până în ianuarie 2014¹⁷. Comisia a constatat deficiențe în planurile de acțiune naționale inițiale în ceea ce privește asigurarea aplicării gestionării integrate a dăunătorilor și a indicat în raportul său din 2017 adresat Parlamentului European și Consiliului (a se vedea punctul 15) că statele membre ar trebui să elaboreze criterii pentru a evalua dacă fermierii aplicaseră gestionarea integrată. Analiza Curții a arătat că majoritatea planurilor naționale de acțiune revizuite (12 din 18) nu descriu modul în care statele membre se asigură că toți utilizatorii profesioniști pun în aplicare principiile generale ale gestionării integrate a dăunătorilor.

¹⁵ Articolul 55 din Regulamentul PPP prevede că utilizarea acestor produse trebuie să fie conformă cu directiva și, în special, cu principiile generale ale gestionării integrate a dăunătorilor menționate la articolul 14 din directivă și în anexa III la aceasta.

¹⁶ Articolul 3 punctul 1 din directivă definește „utilizatorul profesionist” ca fiind orice persoană care utilizează pesticide în cadrul activității sale profesionale.

¹⁷ Articolul 14 alineatul (4) din directivă.

24 În 2009, Comisia a recurs la serviciile unui contractant extern pentru a elabora un ghid¹⁸ de stabilire a principiilor gestionării integrate a dăunătorilor. Documentul urmărea să ajute statele membre să integreze acest concept în planurile lor naționale de acțiune și oferea orientări cu privire la monitorizarea conformității. Planurile naționale de acțiune s-au axat însă în principal pe formare, pe activități de consiliere și pe acțiuni de sensibilizare pentru a asigura o mai bună înțelegere a conceptului. Aceste planuri nu au stabilit cerințe specifice care să transpună principiile generale ale gestionării integrate a dăunătorilor în acțiuni verificabile în practică.

25 Utilizatorii profesioniști de produse de protecție a plantelor trebuie să păstreze, pentru cel puțin trei ani, evidența produselor pe care le utilizează¹⁹. Principiul numărul 8 al gestionării integrate a dăunătorilor le impune acestor utilizatori să verifice reușita măsurilor lor de protecție a plantelor pe baza evidențelor referitoare la utilizarea produselor de protecție și pe baza monitorizării dăunătorilor. Cerințele UE nu obligă utilizatorii să țină evidența altor măsuri de gestionare integrată, dar Comisia a încurajat statele membre să introducă astfel de obligații în legislația națională. Doar câteva state membre au făcut acest lucru (a se vedea exemplul din *caseta 1*).

Caseta 1

Fermierii irlandezi țin evidențe referitoare la gestionarea integrată a dăunătorilor

În Irlanda, toți utilizatorii profesioniști trebuie să țină evidențe care să dovedească punerea în aplicare a gestionării integrate a dăunătorilor²⁰. Fermierii consemnează motivul utilizării produselor de protecție a plantelor, inclusiv informații privind, de exemplu, tipul de dăunători prezenți, măsurile preventive luate, combaterea rezistenței, pragurile aplicate și daunele aduse culturilor.

26 În cursul auditurilor pe care le-a desfășurat în 2018 și în 2019 în statele membre, Comisia a observat că asigurarea aplicării gestionării integrate a dăunătorilor este deficitară. Majoritatea fermierilor intervievați de Curte (27 din 33) au afirmat că erau familiarizați cu acest concept și că au aplicat principiile în exploatațiile lor, ceea ce

¹⁸ Proiect de ghid pentru stabilirea principiilor gestionării integrate a dăunătorilor (07.0307/2008/504015/ETU/B3).

¹⁹ Articolul 67 din Regulamentul PPP.

²⁰ Articolul 14 din actul legislativ nr. 155/2012 – *European Communities (sustainable use of pesticides) regulations 2012*.

indică o conștientizare puternică a conceptului în rândul fermierilor. Statele membre vizitate de Curte nu au putut însă confirma proporția utilizatorilor care respectau principiile gestionării integrate a dăunătorilor, acestea nefiind verificate în timpul inspecțiilor naționale. Evaluarea conformității cu aceste principii necesită cunoștințe de specialitate și este dificilă deoarece depinde de cultură, de tipul de sol, de dimensiunea exploatației și de factori externi, cum ar fi condițiile meteorologice și tipul de dăunători.

27 Statele membre au obligația de a stabili regimul sancțiunilor aplicabile în cazul încălcării normelor privind produsele de protecție a plantelor. Dintre cele trei state membre vizitate de Curte, numai Țările de Jos au definit sancțiuni legate de gestionarea integrată a dăunătorilor. Auditurile Comisiei și vizitele efectuate de Curte în statele membre nu au găsit exemple pozitive de verificare a aplicării de către fermieri a principiilor gestionării integrate a dăunătorilor. **Caseta 2** conține exemple identificate în statele membre vizitate de Curte.

Caseta 2

Puține state membre verifică aplicarea principiilor gestionării integrate a dăunătorilor

În Franța, inspecțiile referitoare la produsele de protecție a plantelor acoperă utilizarea metodelor și a instrumentelor de monitorizare și măsura în care fermierii utilizează produse biologice și metode de reducere a utilizării produselor chimice de protecție a plantelor, dar nu au fost definite sancțiuni pentru cazurile de neconformitate.

În Lituania, inspectorii completează un chestionar referitor la gestionarea integrată a dăunătorilor, cu scopul de a colecta informații privind cunoștințele fermierilor și punerea în practică a gestionării integrate. Inspectorii verifică răspunsurile bazându-se, în măsura posibilului, pe documente justificative și pe alte dovezi. Ei nu evaluează însă respectarea principiilor gestionării integrate și, prin urmare, nu detectează încălcările cerințelor aferente și nu aplică sancțiuni.

În Țările de Jos, inspectorii verifică dacă utilizatorii de produse de protecție a plantelor și-au documentat observațiile legate de gestionarea integrată a dăunătorilor într-un „jurnal de monitorizare a protecției plantelor”, pe care utilizatorii îl pot ține sub orice formă doresc. Inspectorii nu verifică însă conținutul acestui jurnal prin examinarea de documente justificative. Normele din Țările de Jos stabilesc amenzi pentru necompletarea jurnalului de monitorizare a protecției plantelor, dar, în practică, autoritățile nu au aplicat nicio amendă în 2017, deși constataseră că 20 % dintre utilizatorii pe care i-au verificat nu respectau cerința respectivă.

Politica agricolă comună nu contribuie decât în foarte mică măsură la asigurarea aplicării gestionării integrate a dăunătorilor

28 În cadrul Comisiei, Direcția Generală Agricultură și Dezvoltare Rurală este responsabilă pentru politica agricolă comună (PAC). Politica agricolă comună include instrumente care îi pot ajuta pe fermieri să asigure o utilizare durabilă a produselor de protecție a plantelor. De exemplu:

- statele membre trebuie să instituie sisteme de consiliere agricolă care să ofere consiliere tuturor fermierilor, inclusiv în domeniul gestionării integrate a dăunătorilor;
- fermierii cu peste 15 hectare de teren arabil care primesc plăți directe trebuie să mențină zone de interes ecologic pe 5 % din suprafața lor arabilă și, începând din 2018, nu mai au dreptul de a utiliza produse de protecție a plantelor în aceste zone; și
- programe specifice din sectorul fructelor și legumelor promovează adoptarea gestionării integrate a dăunătorilor.

29 Pe lângă aceasta, statele membre pot utiliza măsurile PAC finanțate prin Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală pentru a promova utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor, inclusiv gestionarea integrată a dăunătorilor. Aceste măsuri includ angajamentele de agromediu și climă, în cadrul cărora statele membre pot acorda plăți pentru gestionarea factorilor de producție (produse de protecție a plantelor și/sau îngrășăminte) și pentru practici agricole durabile în contextul agriculturii integrate. De asemenea, statele membre pot utiliza PAC pentru a sprijini agricultura ecologică, menționată în directivă ca un tip de „gestionare a dăunătorilor cu un consum redus de pesticide”²¹. Suprafața pe care se practică agricultura ecologică reprezintă 7 % din suprafața agricolă totală a UE²². Alte măsuri relevante includ sprijinul pentru investiții, de exemplu investiții în echipamentele pentru agricultura de precizie. Statele membre planifică măsuri specifice în cadrul programelor de dezvoltare rurală.

---

²¹ Articolul 14 alineatul (1) din directivă se referă la agricultura ecologică în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 834/2007 al Consiliului din 28 iunie 2007 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice.

²² În 2017, pe baza statisticilor Eurostat, disponibile la adresa https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Organic_farming_statistics.

30 Majoritatea plăților din cadrul PAC fac obiectul ecocondiționalității²³.

Ecocondiționalitatea este un sistem care leagă plățile PAC de respectarea de către fermieri a unor standarde de bază legate de mediu, de siguranța alimentară, de sănătatea animalelor și a plantelor, de bunăstarea animalelor, precum și de cerința de a menține terenurile în bune condiții agricole și de mediu. Corelarea plăților PAC cu cerințe prevăzute de legislație poate contribui la asigurarea aplicării acestor norme.

31 Statele membre trebuie să verifice respectarea normelor privind ecocondiționalitatea și să efectueze vizite la fața locului la cel puțin 1 % dintre fermierii care primesc plăți PAC. Ecocondiționalitatea nu înseamnă că plățile PAC depind de respectarea acestor standarde de bază, însă statele membre impun sancțiuni administrative beneficiarilor care nu le respectă. În practică, sancțiunile administrative sunt reduceri, care nu depășesc 5 % în cazul încălcărilor cauzate de neglijență. Încălcările repetate pot antrena sancțiuni mai mari și, în cazul în care neconformitatea este intenționată, reducerea poate fi de 20 % sau mai mare²⁴.

32 În cadrul PAC 2014-2020, sistemul ecocondiționalității prevede că utilizatorii de produse de protecție a plantelor trebuie să respecte condițiile menționate pe etichete și să țină seama de condițiile locale²⁵, dar nu integrează directiva și, deci, nici aplicarea principiilor gestionării integrate a dăunătorilor. Alte cerințe în materie de ecocondiționalitate, cum ar fi fâșiile de protecție și protecția apelor subterane, sunt și ele relevante pentru utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor. Cu titlu de comparație, în Elveția, pentru a primi plăți directe, fermierii trebuie să prezinte „dovada performanței ecologice”²⁶, similară principiilor generale ale gestionării integrate a dăunătorilor definite în directivă. În cadrul inspecțiilor, autoritățile

---

²³ Pentru perioada 2014-2020, normele privind ecocondiționalitatea sunt definite la articolul 93 din Regulamentul (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune, precum și în anexa II la acest regulament.

²⁴ Articolele 91, 96 și 99 din Regulamentul (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune.

²⁵ Cerința legală de gestionare 10 – Produse de protecție a plantelor: articolul 55 prima și a doua teză din Regulamentul PPP.

²⁶ Sistem prevăzut la articolele 11-25 din Decretul elvețian privind plățile directe [*Ordonnance sur les paiements directs versés dans l'agriculture (Ordonnance sur les paiements directs, OPD; RS 910.13)* din 23 octombrie 2013].

elvețiene verifică cerințe legate de protejarea solului și de promovarea biodiversității, de stabilirea și înregistrarea pragurilor de infestare, de alegerea corespunzătoare a produselor de protecție a plantelor și de justificarea utilizării acestora; în cazul fermierilor cu peste trei hectare de teren arabil, autoritățile elvețiene verifică de asemenea rotația culturilor.

33 Considerentul 35 din Regulamentul PPP prevede că principiile gestionării integrate a dăunătorilor ar trebui incluse în ecocondiționalitate. La începutul perioadei PAC 2014-2020, legiuitorul²⁷ a invitat Comisia ca, odată ce toate statele membre vor fi pus în aplicare directiva și obligațiile direct aplicabile fermierilor vor fi fost identificate, să propună modificarea normelor PAC pentru a include părți relevante ale directivei în sistemul de ecocondiționalitate. Comisia nu a prezentat o astfel de propunere pentru PAC 2014-2020.

34 Propunerea Comisiei pentru PAC de după 2020 extinde legătura dintre plățile PAC și cerințele de reglementare („condiționalitatea”²⁸) vizând produsele de protecție a plantelor. Aceste condiții ar urma să acopere parțial utilizarea durabilă, dar nu ar include principiile gestionării integrate a dăunătorilor. Noua cerință legală de gestionare 13 ar urma să facă trimitere la directivă și să acopere, în ceea ce privește produsele de protecție a plantelor, crearea unor sisteme de certificare, inspectarea echipamentelor, restricții privind utilizarea în zonele protejate, precum și manipularea și depozitarea. Propunerea pentru norma GAEC 8 (norme privind „bunele condiții agricole și de mediu”) ar urma să impună rotația culturilor cu scopul de a se conserva potențialul solului.

35 „Condiționalitatea” propusă, la fel ca actualul mecanism de „ecocondiționalitate”, nu înseamnă că plățile PAC depind de respectarea acestor norme. În schimb, statele membre ar urma să impună sancțiuni administrative beneficiarilor care nu respectă cerințele respective. Corelarea plăților PAC cu aplicarea gestionării integrate a dăunătorilor poate contribui la asigurarea punerii în practică a acestei abordări de către fermieri.

---

²⁷ Declarația comună a Parlamentului European și a Consiliului privind ecocondiționalitatea, anexată la Regulamentul (UE) nr. 1306/2013.

²⁸ Articolul 11 din propunerea Comisiei de regulament privind planurile strategice din cadrul PAC [COM(2018) 392] și anexa III la aceasta.

Metodele nechimice evoluează, însă numărul produselor de protecție a plantelor cu risc redus este scăzut

36 Se observă un accent din ce în ce mai puternic pe metodele nechimice și multe state membre promovează concepte precum biocontrolul (Franța) și biopesticidele (Țările de Jos). Directiva prevede că gestionarea integrată „încurajează mecanismele naturale de control al dăunătorilor”²⁹, iar principiile gestionării integrate precizează că metodele biologice ar trebui preferate celor chimice³⁰. Ori de câte ori este posibil, ar trebui să se acorde prioritate metodelor nechimice³¹, definite ca metode alternative, inclusiv metode biologice de control al dăunătorilor³². Legislația UE menționează, de asemenea, produsele biologice³³, dar nu include o definiție a controlului biologic al dăunătorilor sau o definiție a produselor biologice.

37 Conceptul UE de produse de protecție a plantelor cu „risc redus” se concentrează pe risc, dar natura substanței active este decisivă pentru procedura de aprobare. De exemplu, pentru evaluarea microorganismelor este nevoie de date diferite de cele necesare pentru evaluarea substanțelor chimice. Normele UE includ cerințe în materie de date și principii de evaluare distincte pentru microorganismele³⁴, iar Comisia a instituit un grup de lucru pentru a evalua cerințele în materie de date și principiile de evaluare în vederea actualizării acestora.

38 Cele mai multe produse de protecție a plantelor cu risc redus conțin microorganismele, dar numeroase produse „biologice” nu sunt clasificate ca fiind cu risc redus. De exemplu, în Franța, conform situației din iunie 2019, 481 de produse au fost autorizate ca produse de biocontrol și 23 ca produse cu risc redus. Unul dintre motive este că multe dintre produsele de biocontrol conțin substanțe active aprobate înainte

---

²⁹ Articolul 3 alineatul (6) din directivă.

³⁰ Principiul general nr. 4 de gestionare integrată a dăunătorilor (a se vedea [anexa III](#)).

³¹ Articolul 14 alineatul (1) din directivă.

³² Articolul 3 alineatul (8) din directivă.

³³ De exemplu, articolul 77 din Regulamentul PPP prevede că Comisia poate adopta documente orientative cu privire la conținutul cererii în ceea ce privește microorganismele, feromonii și produsele biologice.

³⁴ Regulamentul (UE) nr. 283/2013 al Comisiei din 1 martie 2013 de stabilire a cerințelor în materie de date aplicabile substanțelor active și Regulamentul (UE) nr. 284/2013 al Comisiei din 1 martie 2013 de stabilire a cerințelor în materie de date aplicabile produselor de protecție a plantelor.

de introducerea conceptului de risc redus în legislația UE³⁵, dar procesul de aprobare arată, de asemenea, că nu toate substanțele active nechimice îndeplinesc criteriile pentru a fi considerate cu risc redus.

39 În septembrie 2019 existau 487³⁶ de substanțe active aprobate pentru utilizare în produse de protecție a plantelor în UE, dar numai 16 (3 %) dintre acestea au fost aprobate în categoria cu risc redus. Dintre substanțele active aprobate, Comisia a identificat 57 ca prezentând un potențial de risc redus³⁷ și a acordat prioritate reînnoirii acestora în raport cu alte substanțe active³⁸. Comisia și numeroase state membre promovează produsele de protecție a plantelor cu risc redus. Totuși, în Franța, astfel de măsuri de promovare (de exemplu, derogarea de la interdicția privind publicitatea comercială) vizează mai degrabă biocontrolul decât produsele de protecție a plantelor cu risc redus. Unii dintre fermieri intervievați de Curte (14 din 33) au zis despre acest tip de produse, dar niciunul nu utilizase un astfel de produs. În schimb, toți fermierii intervievați au zis despre (sau utilizaseră) metode biologice, fizice (mecanice) sau alte metode nechimice de combatere a dăunătorilor.

40 Produsele de protecție a plantelor bazate pe cele 16 substanțe active cu risc redus nu sunt toate autorizate ca fiind ele însele cu risc redus. Unul dintre motive este că, pe lângă substanțele active, aceste produse conțin alte ingrediente cunoscute sub numele de „coformulanți”. Pentru ca un produs să fie autorizat în categoria cu risc redus, niciunul dintre coformulanți nu trebuie să fie „potențial periculos”. Un alt motiv este acela că unele produse de protecție a plantelor fac obiectul unor „măsuri specifice de reducere a riscurilor”³⁹ care au fost identificate ca fiind necesare în cadrul unei evaluări a riscurilor. Măsurile de reducere a riscurilor vizează reducerea la minimum a expunerii oamenilor și a mediului la un produs de protecție a plantelor, de exemplu prin purtarea de echipamente de protecție, cum ar fi mănușile, sau prin respectarea unei fâșii de protecție pe care produsul să nu fie pulverizat. „Măsurile generale de

---

³⁵ Conceptul de „risc redus” a fost introdus în Regulamentul PPP, iar prima substanță activă cu risc redus a fost aprobată în 2015.

³⁶ Baza de date UE pentru pesticide, descărcată la 9 septembrie 2019.

³⁷ Comunicare a Comisiei privind o listă a substanțelor active care pot fi identificate ca substanțe active cu risc redus aprobate pentru utilizarea în ceea ce privește protecția plantelor (2018/C 265/02).

³⁸ Programul de reînnoire AIR IV.

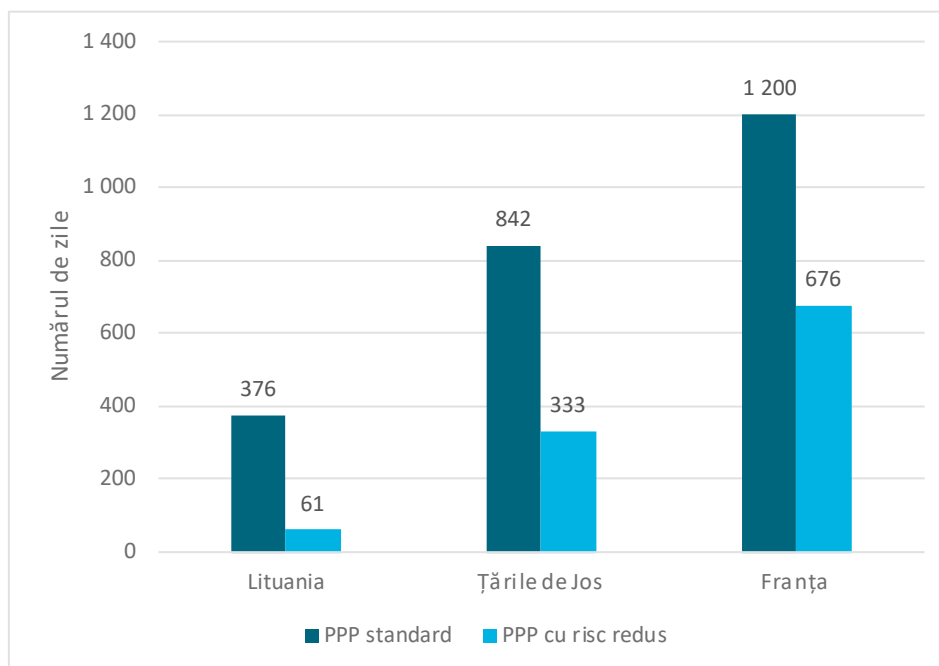
³⁹ Articolul 47 din Regulamentul PPP.

reducere a riscurilor” sunt cele considerate ca fiind precauții normale și nu împiedică autorizarea produsului de protecție a plantelor în categoria cu risc redus.

41 Activitatea de audit a Curții arată că statele membre vizitate evaluează uneori în mod diferit măsurile de reducere a riscurilor. De exemplu, în Țările de Jos, două produse de protecție a plantelor care conțin substanța activă cu risc redus fosfat feric nu au fost autorizate în categoria cu risc redus pentru că a fost considerată necesară purtarea de mănuși de protecție. Autoritățile neerlandeze au considerat că aceasta este o măsură specifică de reducere a riscurilor. Franța și Lituania au autorizat ambele produse de protecție a plantelor în categoria cu risc redus. Cerințele de pe etichete includ purtarea de mănuși de protecție, dar autoritățile din cele două state membre consideră că aceasta este o măsură normală de precauție. Normele UE nu definesc ce anume se înțelege prin „măsură specifică de reducere a riscurilor” (spre deosebire de o „măsură generală de reducere a riscurilor”) și nu există orientări cu privire la acest subiect.

42 Normele UE prevăd un calendar accelerat pentru autorizarea produselor de protecție a plantelor cu risc redus. Datele din cele trei state membre vizitate de Curte arată că autorizarea produselor cu risc redus este mai rapidă decât autorizarea produselor „standard” (a se vedea [figura 7](#)).

Figura 7 – Durata medie a procedurii de autorizare în perioada 2015-2018

Notă: graficul ilustrează intervalul mediu de timp dintre data depunerii cererii și data autorizării. El nu este menit să reflecte respectarea termenelor legale, dat fiind că, pe durata autorizării, anumite activități nu fac obiectul acestor termene. Datele referitoare la produsele „standard” de protecție a plantelor se bazează pe procedurile de autorizare pe zone pentru care statul membru respectiv era responsabil (statul membru raportor).

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor provenite din statele membre pentru perioada 2015-2018.

43 Pentru a ajuta fermierii să aibă acces la produse de protecție a plantelor cu risc redus și pentru a promova gestionarea integrată a dăunătorilor, Consiliul a aprobat în 2016 „Planul de punere în aplicare privind creșterea disponibilității produselor de protecție a plantelor cu risc redus și accelerarea punerii în aplicare a gestionării integrate a dăunătorilor în statele membre”. Planul prevede 40 de acțiuni pentru Comisie, pentru statele membre și pentru părțile interesate externe. Măsurile care vizează produsele cu risc redus se axau pe accelerarea procedurii de autorizare, pe analizarea posibilității aplicării unor taxe reduse și pe furnizarea de orientări. Grupul de experți pentru protecția durabilă a plantelor a prezentat situația acțiunilor întreprinse într-un raport privind progresele înregistrate⁴⁰. Planul de punere în aplicare a contribuit la sensibilizarea statelor membre, a Comisiei și a părților interesate cu

⁴⁰ Raport privind progresele înregistrate în ceea ce privește planul de punere în aplicare pentru sporirea disponibilității produselor de protecție a plantelor cu risc redus și accelerarea punerii în aplicare a gestionării integrate a dăunătorilor în statele membre, martie 2019.

privire la conceptul de risc redus, însă numărul de produse de protecție a plantelor din această categorie rămâne scăzut.

Comisia a început să calculeze indicatorii de risc la nivelul UE pentru utilizarea produselor de protecție a plantelor abia în 2019

Statele membre monitorizează substanțele active din apă, dar nu există date la nivelul UE privind utilizarea produselor de protecție a plantelor

44 Monitorizarea mediului este necesară pentru a se confirma că nu există efecte sau riscuri inacceptabile pentru mediu care să rezulte din utilizarea produselor de protecție a plantelor. Monitorizarea mediului asigură un sistem de alertă și completează evaluarea riscurilor efectuată în cursul procedurii de autorizare⁴¹.

45 Statele membre pot solicita producătorilor de produse de protecție a plantelor să monitorizeze efectele produselor autorizate⁴². Comisia nu dispune de o imagine de ansamblu asupra acestei monitorizări. În practică, statele membre efectuează, în principal, activități de monitorizare a mediului în temeiul altor acte legislative, inclusiv al normelor UE privind monitorizarea apei⁴³. Statele membre trebuie să monitorizeze mai multe substanțe active și reziduurile relevante în apele subterane, în apele de suprafață și în apa potabilă.

---

⁴¹ Comunicarea Comisiei din 10 octombrie 2017. Orientări privind monitorizarea și supravegherea impacturilor utilizării pesticidelor asupra sănătății umane și asupra mediului în temeiul articolului 7 alineatul (3) din Directiva 2009/128/CE de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor (Directiva privind utilizarea durabilă).

⁴² Articolul 67 alineatul (2) din Regulamentul PPP.

⁴³ Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei; Directiva 2008/105/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele de calitate a mediului în domeniul apei; Directiva 2006/118/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării; și Directiva 98/83/CE a Consiliului din 3 noiembrie 1998 privind calitatea apei destinate consumului uman.

46 În ceea ce privește apele de suprafață, substanțele pe care statele membre trebuie să le monitorizeze sunt definite de UE; 36 dintre acestea sunt substanțe active, dintre care 10 sunt aprobate în prezent pentru utilizare în produsele de protecție a plantelor⁴⁴. Statele membre trebuie să monitorizeze și alte substanțe decât cele menționate de legislația UE în cazul în care acestea sunt emise în cantități semnificative. De exemplu, Țările de Jos dispun de un vast sistem de monitorizare a apei și, pe lângă substanțele definite de UE, monitorizează alte 16 substanțe active considerate problematice în apele de suprafață din această țară (dintre care 12 sunt autorizate în prezent pentru utilizare în produsele de protecție a plantelor pe teritoriul UE).

47 Normele UE nu definesc substanțele active care trebuie monitorizate în sol⁴⁵. Comisia a colectat însă recent probe de sol ca parte a unui studiu-cadru privind utilizarea și ocuparea terenurilor. Probele respective vor fi analizate de Centrul Comun de Cercetare⁴⁶.

48 Statele membre colectează statistici privind vânzările și utilizarea agricolă a produselor de protecție a plantelor. Legislația UE le impune acestora să colecteze anual date privind substanțele active conținute în produsele de protecție a plantelor vândute și să compileze, o dată la cinci ani, statistici privind utilizarea agricolă a acestor produse pentru anumite culturi în cursul unei perioade de referință⁴⁷. Statele membre transmit către Eurostat statistici cu privire la fiecare substanță activă. În conformitate cu normele UE privind confidențialitatea datelor statistice, datele confidențiale pot fi

---

⁴⁴ Pentru 29 dintre aceste substanțe, statele membre trebuie să respecte, de asemenea, standardele de calitate a mediului definite în anexa I la Directiva 2008/105/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele de calitate a mediului în domeniul apei, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2013/39/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 august 2013 în ceea ce privește substanțele prioritare din domeniul politicii apei. Celelalte 7 substanțe sunt definite în anexa la Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/840 a Comisiei din 5 iunie 2018 de stabilire a unei liste de supraveghere a substanțelor pentru monitorizare în întreaga Uniune conform politicii în domeniul apei („lista de supraveghere”).

⁴⁵ Directiva 86/278/CEE a Consiliului privind protecția mediului, în special a solului, atunci când se utilizează nămoluri de epurare în agricultură (articolele 5 și 9 și anexele IA și IIB) prevede monitorizarea metalelor grele, inclusiv cuprul. Mai multe substanțe active din componența produselor de protecție a plantelor conțin cupru.

⁴⁶ LUCAS 2018; rezultatele analizei solurilor sunt prevăzute pentru 2021.

⁴⁷ Articolul 3 din Regulamentul (CE) nr. 1185/2009.

utilizate numai în scopuri statistice⁴⁸, iar statisticile detaliate nu pot dezvălui identitatea „unităților statistice” (în acest caz fiind vorba despre producători sau utilizatori de produse de protecție a plantelor). În ceea ce privește produsele de protecție a plantelor, legislația UE este însă și mai restrictivă, impunând Eurostat să grupeze substanțele active într-un anumit mod înainte de publicare⁴⁹ și interzicând publicarea de către Eurostat a unor statistici detaliate sau partajarea acestora cu alte direcții generale.

49 Statisticile UE privind produsele de protecție a plantelor care sunt disponibile publicului se referă la substanțele active conținute în produsele vândute. Acestea sunt centralizate în mai multe mari grupuri, cum ar fi insecticidele, fungicidele și erbicidele, pe baza legislației UE menționate mai sus. Aceasta înseamnă, de exemplu, că Comisia nu poate publica informații cu privire la substanțe active specifice sau la proporția substanțelor aprobate ca fiind cu risc redus.

50 În unele țări (de exemplu, Franța), datele privind vânzările per substanță activă sunt puse la dispoziția publicului. Comisia sprijină publicarea de cifre privind vânzările per substanță activă pentru toate substanțele care nu sunt protejate de confidențialitatea datelor statistice⁵⁰.

51 Eurostat nu a publicat până în prezent statistici la nivelul UE colectate de fiecare stat membru cu privire la utilizarea produselor de protecție a plantelor. O dată la cinci ani, începând din 2015, statele membre trimit Comisiei (Eurostat) statistici privind utilizarea agricolă a acestui tip de produse⁵¹. Ele sunt obligate să colecteze statistici privind utilizarea agricolă a produselor de protecție a plantelor pentru o perioadă de referință de maximum 12 luni, aleasă de statul membru în orice moment din cursul unei perioade de cinci ani. Tot statele membre selectează și culturile supuse monitorizării, ceea ce înseamnă că datele nu sunt comparabile între statele membre. Având în vedere marea varietate de culturi și de perioade de referință alese de statele membre pentru statisticile lor privind utilizarea agricolă, Eurostat nu a fost în măsură

---

⁴⁸ Regulamentul (CE) nr. 223/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2009 privind statisticile europene.

⁴⁹ Articolul 3 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1185/2009 prevede obligația Comisiei de a centraliza datele, înainte de publicare, în grupuri și categorii predefinite.

⁵⁰ Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1185/2009 [COM(2017) 109].

⁵¹ Anexa II la Regulamentul (CE) nr. 1185/2009.

să combine și să compare în mod util datele și, prin urmare, a ales să publice doar o selecție de date privind utilizarea⁵².

52 Dacă ar fi disponibile date privind vânzările per substanță activă (și nu date agregate în grupuri, așa cum prevăd în prezent normele UE), acestea ar putea ajuta la selectarea substanțelor care să fie monitorizate și la o direcționare mai precisă a monitorizării mediului. Existența unor statistici mai bune privind utilizarea produselor de protecție a plantelor ar putea facilita interpretarea rezultatelor monitorizării și aceste rezultate ar putea prezenta o mai mare utilitate pentru evaluarea riscurilor asociate utilizării produselor autorizate. Statistici mai detaliate ar ajuta Direcția Generală Sănătate și Siguranță Alimentară să urmărească tendințele pieței și să analizeze impactul potențial al deciziilor de aprobare. De asemenea, ele ar putea contribui la realizarea unor evaluări mai utile ale riscurilor globale asociate utilizării produselor de protecție a plantelor.

Indicatorii de risc de la nivelul UE referitori la produsele de protecție a plantelor au o utilitate limitată

53 Cadrul de politică al UE urmărește „realizarea unei utilizări durabile a pesticidelor prin reducerea riscurilor și a efectelor acestora asupra sănătății umane și asupra mediului”. Conceptul de „utilizare durabilă” nu este însă definit, iar obiectivul de „reducere a riscurilor și a efectelor utilizării pesticidelor” nu este transpus într-o țintă cuantificată specifică a UE. Stabilirea unor obiective și a unor ținte specifice și măsurabile este utilă pentru evaluarea performanței unei politici în funcție de rezultatele dorite.

54 Statele membre trebuie să includă obiective și ținte cantitative în planurile lor naționale de acțiune pentru a atinge obiectivele directivei. În cursul evaluării sale, Comisia a constatat diferențe semnificative în ceea ce privește calitatea planurilor naționale de acțiune inițiale și a observat unele deficiențe în stabilirea unor obiective măsurabile. Dintre cele 18 planuri naționale de acțiune revizuite examinate de Curte, 12 includ obiective și ținte cantitative bazate pe acțiuni concrete sau bazate pe conformitate. Puține planuri (2 din 18) au stabilit obiective sau ținte generale cuantificate de reducere a utilizării produselor de protecție a plantelor sau de diminuare a riscurilor legate de aceste produse.

---

⁵² Document de cercetare al Eurostat (2019), *Statistics on agricultural use of pesticides in the European Union* (ESTAT E1/AES/2019/RP/1).

55 Pentru a măsura progresele în direcția atingerii obiectivului principal al directivei – reducerea riscurilor și a efectelor utilizării pesticidelor –, sunt necesari indicatori de risc valabili la nivelul UE. Evaluarea riscurilor este o operațiune complexă, deoarece riscurile prezentate de produsele de protecție a plantelor variază în funcție de mai mulți factori, printre care se numără în special substanțele active conținute în aceste produse, dar și compoziția lor, rata de aplicare (cantitatea pe hectar și frecvența) și locul, momentul și modul în care utilizatorii le aplică în practică. Indicatorii de risc de la nivelul UE trebuie să fie armonizați pentru a permite o comparație între statele membre și o evaluare pertinentă a politicii UE.

56 Directiva impune statelor membre să calculeze indicatori de risc armonizați, să identifice tendințele în utilizarea anumitor substanțe active și să identifice de asemenea elementele prioritare care necesită o atenție deosebită. Directiva nu a stabilit însă astfel de indicatori de risc armonizați; ea a fost adoptată de legiuitor în 2009 cu o anexă goală („Anexa IV – Indicatori de risc armonizați”).

57 Unele state membre au elaborat indicatori naționali pentru măsurarea riscurilor și a efectelor. Acești indicatori naționali sunt utili pentru măsurarea progreselor înregistrate în direcția obiectivelor și a țintelor statelor membre, dar nu sunt comparabili între statele membre, motiv pentru care indicatorii de risc armonizați sunt utili pentru a măsura riscul și efectele la nivelul UE.

58 Încercările inițiale ale Comisiei de a defini indicatori au eșuat din cauza lipsei datelor. În 2018, Comisia a propus doi indicatori de risc armonizați, care au intrat în vigoare în iunie 2019⁵³. Cei doi indicatori au scopul de a estima tendințele în ceea ce privește riscul global asociat utilizării produselor de protecție a plantelor, pentru fiecare stat membru și pentru nivelul de ansamblu al UE. În noiembrie 2019, ea a publicat pe site-ul său web⁵⁴ calcule retrospective ale indicatorilor de risc, mergând înapoi până în 2011. Altfel spus, prima estimare a Comisiei cu privire la riscurile de la nivelul UE legate de utilizarea produselor de protecție a plantelor a fost publicată după zece ani de la adoptarea directivei.

---

⁵³ Directiva (UE) 2019/782 a Comisiei din 15 mai 2019 de modificare a Directivei 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește stabilirea indicatorilor de risc armonizați.

⁵⁴ https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/sustainable_use_pesticides/harmonised-risk-indicators/trends-hri-eu_en.

59 Niciunul dintre cei doi indicatori nu ia în calcul modul, locul și momentul în care produsele de protecție a plantelor sunt utilizate, dat fiind că aceste informații nu sunt puse la dispoziția Comisiei. Unul dintre indicatori se bazează pe statisticile privind vânzările de produse de protecție a plantelor, iar celălalt se bazează pe numărul de autorizații acordate în situații de urgență. Statele membre pot acorda autorizații de urgență fără a derula procedura standard de autorizare în cazul în care dăunătorii vizați reprezintă un pericol care nu poate fi ținut sub control prin niciun alt mijloc rezonabil. Autorizațiile de urgență pot viza produse de protecție a plantelor deja autorizate pentru alte utilizări sau produse care conțin substanțe active aprobate, dar neautorizate încă în statul membru care acordă autorizația de urgență.

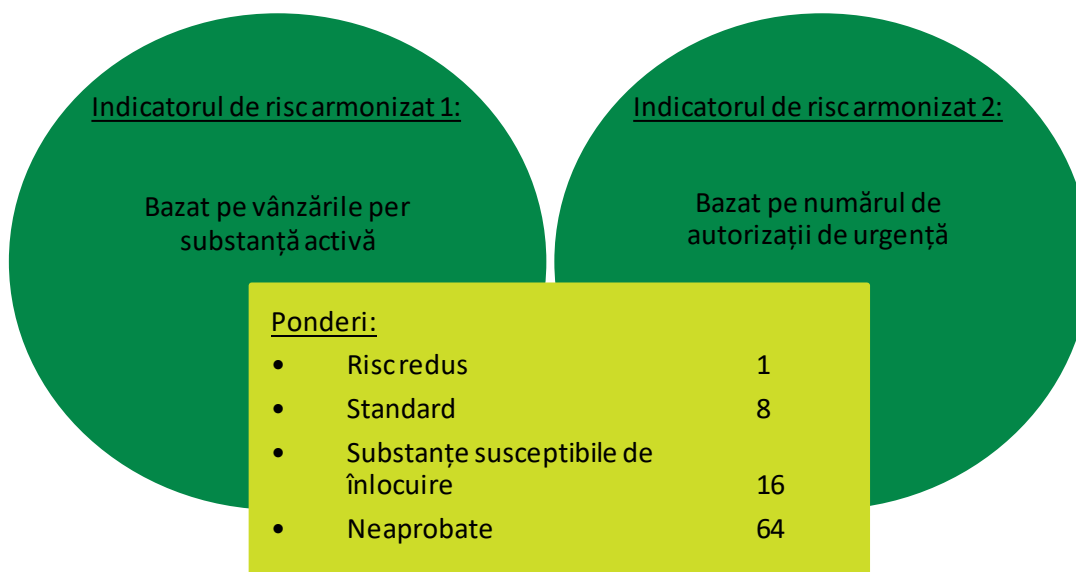
60 Pentru ambii indicatori, substanțele active sunt clasificate, pe baza Regulamentului PPP, în patru grupuri („cu risc redus”, „standard”, „susceptibile de înlocuire” și „neaprobate”), cu ponderi diferite (a se vedea *figura 8*). În cazul produselor de protecție a plantelor în a căror componentă intră substanțe active „susceptibile de înlocuire”, statele membre trebuie să refuze sau să restricționeze autorizarea în cazul în care sunt disponibile alternative mai puțin periculoase⁵⁵. Se urmărește astfel promovarea substanțelor mai puțin nocive și industria este încurajată să dezvolte alternative mai puțin periculoase.

61 Ponderarea are scopul de a reflecta opțiunile de politică și de a sprijini obiectivul directivei de a reduce riscurile și efectele produselor de protecție a plantelor. Unele state membre și-au exprimat preocuparea cu privire la modul în care sunt justificate aceste ponderi, punând sub semnul întrebării fundamentul lor științific. Un factor de ponderare diferit ar modifica rezultatul indicatorilor.

---

⁵⁵ Articolul 50 din Regulamentul PPP.

Figura 8 – Cei doi indicatori de risc armonizați

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza Directivei (UE) 2019/782 a Comisiei.

62 Indicatorii de risc armonizați sunt prezentați ca indici (valoarea de referință este 100), astfel încât să permită urmărirea tendințelor riscului începând din 2011 și să asigure protejarea datelor confidențiale. Graficul Comisiei referitor la indicatorul de risc armonizat bazat pe vânzări arată o reducere a riscului, rezultată în principal din scăderea vânzărilor de substanțe din categoria „substanțe neaprobate”. Din cauza factorilor de ponderare aleși, reducerea estimată a riscului antrenată de scăderea vânzărilor de substanțe cu risc mai ridicat este mai importantă. Indicatorul nu arată în ce măsură a reușit directiva să atingă obiectivul UE de a asigura o utilizare durabilă a produselor de protecție a plantelor.

63 Comisia a informat Curtea că intenționează să amelioreze indicatorii de risc; accesul la statistici și la date mai bune privind utilizarea produselor de protecție a plantelor ar putea fi util în acest sens.

Concluzii și recomandări

64 Per ansamblu, Comisia și statele membre au luat măsuri pentru a promova utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor. Curtea a constatat însă că progresele înregistrate în măsurarea și reducerea riscurilor asociate utilizării acestor produse sunt limitate. Punerea în aplicare a componentei „utilizare durabilă” a politicii UE în materie de produse de protecție a plantelor a fost afectată de un demaraj lent. Comisia nu a verificat dacă statele membre au transpus directiva în mod corect (a se vedea punctele [12-16](#)).

65 În ultimii ani, atât Comisia, cât și statele membre au luat măsuri mai susținute menite să reducă riscul legat de utilizarea produselor de protecție a plantelor, inclusiv prin eforturi vizând punerea în practică a gestionării integrate a dăunătorilor (a se vedea punctele [17-20](#)).

66 Aplicarea principiilor gestionării integrate a dăunătorilor este obligatorie pentru utilizatori, însă sfera controalelor de conformitate desfășurate de statele membre este limitată. Problemele legate de asigurarea aplicării se explică în primul rând prin lipsa unor criterii clare referitoare la modul în care utilizatorii ar trebui să aplice principiile generale ale gestionării integrate sau la modul în care autoritățile ar trebui să evalueze conformitatea (a se vedea punctele [21-27](#)).

67 Există mai multe măsuri din cadrul PAC care pot contribui la punerea în aplicare a directivei, de exemplu prin promovarea gestionării integrate a dăunătorilor și a agriculturii ecologice. De asemenea, normele PAC prevăd obligația statelor membre de a institui sisteme de consiliere agricolă și de a oferi tuturor fermierilor consultanță cu privire la gestionarea integrată a dăunătorilor. Cu toate acestea, deși principiile gestionării integrate sunt obligatorii pentru fermieri, ele nu sunt incluse ca o condiție pentru plățile PAC. În pofida încurajării unor practici agricole mai durabile, există puține măsuri care să îi descurajeze pe fermieri să utilizeze produsele „standard” de protecție a plantelor astfel încât aceștia să se îndrepte către metode nechimice sau alternative (a se vedea punctele [28-35](#)).

Recomandarea 1 – Asigurarea aplicării gestionării integrate a dăunătorilor

---

Comisia ar trebui:

- (a) să verifice că statele membre transformă principiile generale ale gestionării integrate a dăunătorilor în criterii practice și măsurabile și controlează respectarea acestor criterii la nivelul exploatațiilor; și
- (b) să includă aceste criterii măsurabile legate de gestionarea integrată a dăunătorilor în sistemul de „condiționalitate” din cadrul PAC de după 2020 și să se asigure că acestea sunt respectate.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2022.

68 Atunci când aplică gestionarea integrată a dăunătorilor, utilizatorii ar trebui să apeleze la produse de protecție a plantelor numai dacă metodele preventive sau de alt tip eșuează sau nu sunt eficiente. În cazul în care monitorizarea dăunătorilor indică necesitatea unor măsuri de combatere, normele UE precizează că metodele biologice, metodele fizice și alte metode nechimice trebuie preferate celor chimice. Legislația UE menționează, de asemenea, conceptele de „control biologic al dăunătorilor” și de „produse biologice”, dar nu le definește. Conceptul de produse de protecție a plantelor cu risc redus a fost introdus în 2009, dar puține substanțe active au fost aprobate până în prezent în această categorie. Comisia și statele membre iau măsuri pentru a ameliora disponibilitatea produselor cu risc redus, dar sunt necesare eforturi suplimentare pentru a se respecta termenele stabilite pentru autorizare (a se vedea punctele [36-40](#)).

69 Monitorizarea mediului este importantă pentru a se confirma că nu există efecte sau riscuri inacceptabile pentru mediu care să rezulte din utilizarea produselor de protecție a plantelor. Monitorizarea de către UE a produselor de protecție a plantelor în mediu se concentrează în principal pe apă (a se vedea punctele [44-47](#)).

70 Statisticile privind produsele de protecție a plantelor publicate de Eurostat se referă la substanțele active conținute în produsele vândute, grupate într-un mod specific definit în legislația UE. Acest lucru limitează informațiile pe care Eurostat le poate publica sau chiar și numai partaja cu alte direcții generale ale Comisiei într-o măsură mai mare decât se poate justifica prin invocarea confidențialității datelor statistice. Statisticile colectate în temeiul legislației actuale a UE cu privire la utilizarea agricolă a produselor de protecție a plantelor nu sunt comparabile, iar Eurostat nu

a fost în măsură să publice până în prezent statistici privind utilizarea la nivelul UE (a se vedea punctele [48-51](#)).

71 Dacă ar fi disponibile date mai bune privind vânzările și utilizarea de produse de protecție a plantelor, inclusiv mai multe informații geografice, acestea ar putea fi utilizate pentru a se îmbunătăți măsurarea riscurilor și a efectelor asociate asupra mediului, inclusiv, de exemplu, în corpurile de apă utilizate pentru captarea apei potabile. Accesul la un volum mai mare de date de monitorizare ar putea contribui la direcționarea mai precisă a activităților care vizează efectele asupra mediului generate de utilizarea produselor de protecție a plantelor (a se vedea punctul [52](#)).

Recomandarea 2 – Îmbunătățirea accesului la statisticile privind produsele de protecție a plantelor

---

Pentru a îmbunătăți statisticile și monitorizarea mediului, Comisia ar trebui să abordeze următoarele chestiuni în contextul revizuirii Regulamentului privind statisticile referitoare la produsele de protecție a plantelor:

- (a) prin eliminarea cerințelor restrictive de centralizare pentru statisticile referitoare la produsele de protecție a plantelor [articolul 3 alineatul (4)], astfel încât să devină posibilă publicarea unor statistici mai utile (de exemplu, statistici cu privire la produsele de protecție a plantelor cu risc redus și la substanțele active cu anumite proprietăți); și
- (b) prin clarificarea, îmbunătățirea și armonizarea cerințelor pentru statisticile UE privind utilizarea agricolă a produselor de protecție a plantelor (anexa II), astfel încât acestea să devină mai ușor disponibile, mai comparabile și mai utile.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2023.

72 Obiectivul directivei este de a reduce riscurile și efectele legate de utilizarea produselor de protecție a plantelor. În noiembrie 2019, Comisia a publicat o estimare a riscurilor și a efectelor la nivelul UE legate de utilizarea produselor de protecție a plantelor, calculând în acest sens cei doi indicatori de risc armonizați adoptați recent (a se vedea punctele [53-58](#)). Niciunul dintre acești indicatori nu arată în ce măsură a reușit directiva să atingă obiectivul UE de a asigura o utilizare durabilă a produselor de protecție a plantelor.

73 Utilitatea primului indicator (care utilizează ca bază statisticile privind vânzările de substanțe active conținute în produsele de protecție a plantelor) este limitată deoarece acesta nu ia în calcul modul, momentul și locul în care sunt utilizate produsele de protecție a plantelor. Normele privind confidențialitatea limitează la rândul lor posibilitatea unei analize mai detaliate și mai utile.

74 Al doilea indicator se bazează pe numărul de autorizații de urgență acordate de statele membre. Deși colectarea de date privind numărul de autorizații de urgență poate fi utilă, numărul autorizațiilor nu spune nimic despre utilizarea produselor de protecție a plantelor sau despre riscurile asociate (a se vedea punctele [59-63](#)).

Recomandarea 3 – Elaborarea unor indicatori de risc mai buni

Pentru a evalua progresele realizate în direcția obiectivelor de politică, Comisia ar trebui să îmbunătățească indicatorii de risc armonizați sau să dezvolte unii noi, care: în cazul indicatorului de risc armonizat II, ar trebui să ia în calcul suprafețele agricole sau volumul substanțelor active; în cazul indicatorului de risc armonizat I, ar trebui să ia în calcul modul în care sunt utilizate produsele de protecție a plantelor.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2023.

Prezentul raport a fost adoptat de Camera I, condusă de domnul Nikolaos Milionis, membru al Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 8 ianuarie 2020.

Pentru Curtea de Conturi

Klaus-Heiner Lehne
Președinte

Anexe

Anexa I – Principalele acte legislative ale UE referitoare la produsele de protecție a plantelor

- Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului
- Directiva 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor
- Directiva 2009/127/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de modificare a Directivei 2006/42/CE în ceea ce privește echipamentele tehnice de aplicare a pesticidelor
- Regulamentul (CE) nr. 396/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 februarie 2005 privind conținuturile maxime aplicabile reziduurilor de pesticide din sau de pe produse alimentare și hrana de origine vegetală și animală pentru animale
- Regulamentul (CE) nr. 1185/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind statisticile referitoare la pesticide

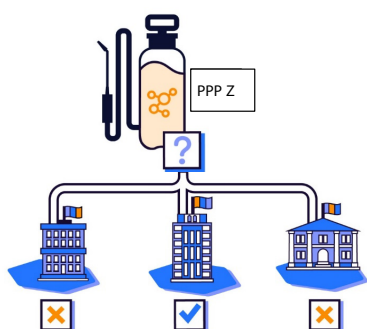
Anexa II – Principalele etape ale evaluării siguranței produselor de protecție a plantelor în UE

Aprobarea substanțelor active de către UE

- 1 Societatea X depune o cerere de aprobare a substanței active Y într-un stat membru al UE, cu intenția de a include substanța respectivă în produsul de protecție a plantelor (PPP) Z. Statul membru raportor (SMR) evaluează din punct de vedere științific și tehnic substanța activă și întocmește un raport de evaluare.
- 2 Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA) este responsabilă de evaluarea riscurilor. Autoritatea desfășoară o consultare publică și, împreună cu statele membre ale UE, efectuează o evaluare *inter pares* a raportului de evaluare elaborat de SMR. EFSA transmite concluziile sale Comisiei Europene.
- 3 Comisia este responsabilă de gestionarea riscurilor. Pe baza concluziilor EFSA, Comisia propune aprobarea sau neaprobarea substanței Y unui comitet de reglementare compus din reprezentanți ai statelor membre. Comitetul votează și emite un aviz cu privire la propunere, după care Comisia adoptă un regulament de aprobare sau de refuzare a aprobării substanței active Y.

Autorizarea produselor de protecție a plantelor de către statele membre

- 4 Statele membre decid dacă să autorizeze pentru utilizare produsul Z (și alte produse) care conțin substanța activă aprobată, ținând seama de condițiile agricole și de mediu de pe teritoriul lor. Titularul unei autorizații într-un stat membru poate obține o autorizație (în urma unei examinări realizate la nivel local) într-un alt stat membru pentru același produs Z utilizat în condiții comparabile (principiul recunoașterii reciproce).

Notă: pentru mai multe informații privind aprobarea substanțelor active, a se vedea: https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/approval_active_substances_en. Pentru mai multe informații privind autorizarea produselor de protecție a plantelor, a se vedea: https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/authorisation_of_ppp_en.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza informațiilor furnizate de Comisie.

Anexa III – Principiile generale ale gestionării integrate a dăunătorilor, astfel cum sunt definite în anexa III la directivă

1. Prevenirea apariției și/sau eliminarea organismelor dăunătoare ar trebui să se realizeze sau să fie sprijinită prin intermediul mai multor metode și, în special, prin:
  - rotația culturilor;
  - utilizarea unor tehnici de cultivare adecvate (de exemplu tehnica semănatului tardiv, datele și densitățile semănatului, subînsămânțarea, aratul de conservare, curățarea și însămânțarea directă);
  - utilizarea, după caz, a varietăților rezistente/tolerante, precum și a semințelor și a materialului săditor standard/certificat;
  - utilizarea fertilizării echilibrate, a unor practici de stropire cu var și de irigare/drenare;
  - prevenirea răspândirii organismelor dăunătoare prin măsuri de igienă (de exemplu prin curățarea permanentă a mașinilor și a echipamentului);
  - protejarea și răspândirea organismelor benefice importante, de exemplu prin măsuri adecvate de protejare a plantelor sau prin utilizarea infrastructurilor ecologice înăuntrul și în afara locurilor de producție.
2. Organismele dăunătoare trebuie să fie monitorizate cu ajutorul unor metode și instrumente adecvate, atunci când acestea sunt disponibile. Printre instrumentele adecvate ar trebui să se numere observațiile efectuate în câmp, precum și sistemele fiabile din punct de vedere științific pentru avertizare, prognoză și diagnoză timpurie, atunci când este posibil, precum și apelarea la consultanță din partea unor profesioniști calificați.
3. Pe baza rezultatelor monitorizării, utilizatorul profesionist trebuie să decidă dacă și când să aplice măsurile de protecția plantelor. Valorile-limită solide și fiabile din punct de vedere științific sunt componente esențiale în procesul de luare a deciziilor. Pentru organismele dăunătoare, valorile-limită stabilite pentru regiunea în cauză, zonele specifice, culturile și condițiile climaterice speciale trebuie luate în considerare înainte de aplicarea tratamentelor, atunci când acest lucru este posibil.

4. Metodele biologice, fizice și alte metode nechimice durabile trebuie preferate metodelor chimice, dacă acestea asigură un control corespunzător al dăunătorilor.
5. Pesticidele aplicate trebuie să fie cât se poate de specifice pentru ținta vizată și trebuie să aibă efecte secundare minime asupra sănătății umane, asupra organismelor care nu sunt vizate și asupra mediului.
6. Utilizatorul profesionist ar trebui să mențină utilizarea pesticidelor și alte forme de intervenție la nivelurile minime necesare, de exemplu prin aplicarea unor doze reduse, prin frecvența redusă a aplicării sau prin aplicări parțiale, în condițiile în care nivelul de risc pentru vegetație este acceptabil, iar acestea nu măresc riscul de dezvoltare a rezistenței în cadrul populațiilor de organisme dăunătoare.
7. Atunci când se cunoaște riscul rezistenței față de o măsură de protecție a plantelor și când nivelul organismelor dăunătoare necesită aplicări repetate de pesticide pe culturi, ar trebui aplicate strategiile antirezistență disponibile, pentru menținerea eficacității produselor. Aceasta ar putea include utilizarea pesticidelor multiple cu modalități diferite de acțiune.
8. Pe baza înregistrărilor referitoare la utilizarea pesticidelor și a monitorizării organismelor dăunătoare, utilizatorul profesionist ar trebui să verifice reușita măsurilor de protecție a plantelor aplicate.

Termeni și acronime

Gestionare integrată a dăunătorilor (IPM – *Integrated Pest Management*): analizarea atentă a tuturor metodelor disponibile de protecție a plantelor și integrarea ulterioară a unui ansamblu de măsuri adecvate destinate să inhibe dezvoltarea populațiilor de organisme nocive și să păstreze utilizarea produselor de producție a plantelor și a altor forme de intervenție la niveluri care să se justifice din punct de vedere economic și ecologic și să reducă sau să minimizeze riscurile la care sunt expuse sănătatea umană și mediul. Gestionarea integrată a dăunătorilor pune accentul pe creșterea unor culturi sănătoase prin metode care afectează cât mai puțin agrosistemele și încurajează mecanismele naturale de control al dăunătorilor.

PAC: politica agricolă comună.

Pesticide: produse de protecție a plantelor și produse biocide.

Produse de protecție a plantelor (PPP): produse care constau în substanțe active sau care conțin substanțe active și sunt destinate uneia dintre următoarele utilizări: protecția plantelor sau a produselor vegetale împotriva organismelor dăunătoare sau prevenirea acțiunii unor astfel de organisme; influențarea proceselor vitale ale plantelor; conservarea produselor vegetale; distrugerea unor plante sau părți nedorite ale acestora; controlul sau prevenirea creșterii nedorite a plantelor.

Produse de protecție a plantelor cu risc redus: produsele care conțin substanțe active aprobate ca substanțe cu risc redus pot fi autorizate ca produse de protecție a plantelor cu risc redus. O substanță activă poate fi aprobată ca substanță cu risc redus dacă îndeplinește criteriile de aprobare normale și, în plus, respectă criteriile privind riscul redus descrise la punctul 5 din anexa II la Regulamentul (CE) nr. 1107/2009.

Substanță susceptibilă de înlocuire: substanțe active cu anumite proprietăți, pentru care țările UE trebuie să evalueze dacă pot fi înlocuite cu (substituie de) alte soluții adecvate (chimice și nechimice).

Substanțe active: componenta activă împotriva dăunătorilor sau a bolilor plantelor care se regăsește într-un produs de protecție a plantelor.

RĂSPUNSURILE COMISIEI LA RAPORTUL SPECIAL AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE

„UTILIZAREA DURABILĂ A PRODUSELOR DE PROTECȚIE A PLANTELOR: PROGRESE LIMITATE ÎN MĂSURAREA ȘI ÎN REDUCEREA RISCURILOR”

REZUMAT

I. Comisia a depus eforturi semnificative pentru a asigura punerea în aplicare a Directivei privind utilizarea durabilă, inclusiv pentru dezvoltarea unor indicatori de risc armonizați. Deși indicatorul de risc armonizat I, care are la bază cantitățile de substanțe active introduse pe piață, prezintă o reducere a riscurilor de la intrarea în vigoare a Directivei privind utilizarea durabilă, există în continuare un potențial semnificativ de reducere suplimentară a riscurilor printr-o mai bună punere în aplicare a Directivei privind utilizarea durabilă și, în special, prin adoptarea într-o mai mare măsură a gestionării integrate a dăunătorilor, inclusiv prin adoptarea pe scară mai largă a tehnicilor nechimice de control al dăunătorilor.

II. În afară de gestionarea integrată a dăunătorilor, agricultura ecologică este, de asemenea, o măsură esențială pentru utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor¹, iar un cadru de reglementare al UE stabilește începând cu 1991 cerințe specifice pentru producția ecologică, în special restricționarea utilizării produselor de protecție a plantelor și, mai ales, a substanțelor chimice sintetice.

IV. Comisia consideră că acțiunea UE a dus la reducerea riscurilor în urma utilizării produselor de protecție a plantelor. În pofida unui demaraj lent, Comisia a depus eforturi considerabile pentru a îmbunătăți punerea în aplicare a Directivei 2009/128/CE de către statele membre. Comisia a calculat, de asemenea, o reducere de 20 % a indicatorului de risc armonizat I între 2011 și 2017.

V. Comisia a găsit exemple bune de punere în aplicare și promovare a gestionării integrate a dăunătorilor în mai multe state membre². Punerea în aplicare a gestionării integrate a dăunătorilor trebuie îmbunătățită în continuare în statele membre, astfel cum s-a demonstrat în raportul din 2017 al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu, precum și în rapoartele de audit individuale întocmite ca urmare a auditurilor efectuate în statele membre în 2018 și 2019, publicate pe site-ul web al DG Sănătate și Siguranță Alimentară³.

VI. Comisia este de acord cu faptul că politica agricolă comună (PAC) poate contribui la sprijinirea produselor durabile de protecție a plantelor și consideră că multe dintre cerințele relevante pentru utilizarea durabilă sunt deja incluse. Cu toate acestea, s-ar putea face mai mult pentru a se ține seama de cadrul juridic, iar propunerea privind o viitoare PAC include elemente relevante verificabile ale directivei, inclusiv pentru gestionarea integrată a dăunătorilor.

VIII. Comisia este limitată de legislația în vigoare în domeniul statisticii în ceea ce privește confidențialitatea și agregarea datelor. Comisia a comunicat punctele slabe legate de disponibilitatea

---

¹ Articolul 14 alineatul (1) din Directiva 2009/128/CE prevede că statele membre iau toate măsurile necesare pentru promovarea gestionării dăunătorilor cu un consum redus de pesticide, acordând prioritate, ori de câte ori este posibil, metodelor nechimice, cu referire la gestionarea integrată a dăunătorilor și la agricultura ecologică reglementată de Regulamentul (CE) nr. 834/2007 al Consiliului din 28 iunie 2007 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, înlocuit de noul Regulament (UE) 848/2018 din 30 mai 2018.

² Raport general privind utilizarea durabilă a pesticidelor [DG (SANTE) 2017-6792], http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/overview_reports/details.cfm?rep_id=114

³ http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/index.cfm

statisticilor în raportul său către Parlamentul European și Consiliu⁴, în 2017. Comisia este de acord cu faptul că disponibilitatea statisticilor UE privind vânzările de produse de protecție a plantelor și utilizarea lor în agricultură ar trebui îmbunătățită și a început să exploreze posibilitățile de îmbunătățire a legislației în acest sens.

X. Prima liniuță; Comisia acceptă prima parte a recomandării și acceptă parțial a doua parte a recomandării referitoare la politica agricolă comună. Propunerea legislativă a Comisiei privind o viitoare PAC include acele principii generale ale gestionării integrate a dăunătorilor care corespund unor cerințe măsurabile și care pot fi verificate la nivel de exploatație. Cu toate acestea, este responsabilitatea statelor membre să definească obligațiile în cadrul exploatației legate de normele de condiționalitate pe baza legislației UE, inclusiv a dispozițiilor privind gestionarea integrată a dăunătorilor.

A doua liniuță: Comisia acceptă recomandarea. Comisia explorează posibilitățile de îmbunătățire a legislației în această privință. Cu toate acestea, la momentul întocmirii prezentului raport, nu se știe dacă se va propune sau nu un act legislativ.

A treia liniuță: Comisia acceptă parțial recomandarea 3. Aceasta va lua măsurile recomandate. Cu toate acestea, Comisia consideră că respectarea calendarului propus va necesita acordul statelor membre de a furniza datele relevante.

OBSERVAȚII

13. La momentul transpunerii în 2010/2011, Comisia nu a efectuat o verificare aprofundată și sistematică a caracterului complet sau corect al textelor juridice prin care statele membre au transpus Directiva privind utilizarea durabilă, dar a verificat prin mai multe sondaje și studii dacă transpunerea s-a realizat. În plus, Comisia a discutat cu statele membre în cadrul Grupului de lucru pentru Directiva privind utilizarea durabilă, a efectuat o evaluare a planurilor naționale de acțiune, a organizat activități de formare, precum și ateliere și proiecte, ceea ce a permis schimburi de experiență între experții din statele membre cu privire la modul în care au fost transpuse și puse în aplicare unele dispoziții din Directiva privind utilizarea durabilă. De atunci, au fost luate diverse măsuri pentru a se asigura o punere în aplicare armonizată, iar auditurile și misiunile de informare efectuate de Direcția Generală Sănătate și Siguranță Alimentară verifică dacă există deficiențe legate de probleme de transpunere.

Răspuns comun la punctele 15 și 16: În pofida debutului lent, utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor s-a intensificat începând cu anul 2016.

16. În scopul celui de al doilea raport al Comisiei adresat Parlamentului European și Consiliului, Comisia a evaluat planurile de acțiune naționale revizuite pe care statele membre le-au prezentat până la sfârșitul lunii februarie 2019.

20. Orizont Europa - următorul program-cadru pentru cercetare și inovare, succesorul programului Orizont 2020, va continua să sprijine activitățile legate de gestionarea integrată a dăunătorilor. Proiectele de cercetare cu actori multipli din cadrul programului Orizont 2020 și cele de inovare ale Grupului operațional al PEI asigură faptul că soluțiile de gestionare integrată a dăunătorilor și fluxurile de cunoștințe privind practicile de gestionare integrată a dăunătorilor între actori în cadrul sistemelor de cunoștințe și inovare în agricultură sunt create în comun cu utilizatorii finali și, în consecință, sporesc gradul de preluare a acestor inovații în practică.

21. Metodele biologice, fizice și alte metode nechimice durabile trebuie preferate metodelor chimice, dacă acestea asigură un control corespunzător al dăunătorilor.

---

⁴ COM(2017) 109 final: RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU privind punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1185/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind statisticile referitoare la pesticide

24. Comisia a investit mult timp și multe resurse pentru a elabora și a lansa programul „O formare mai bună pentru o hrană mai sigură” referitor la gestionarea integrată a dăunătorilor. În plus, Comisia a oferit sprijin pentru punerea în practică a gestionării integrate a dăunătorilor prin organizarea unui atelier de lucru pentru statele membre în luna mai 2019.

Punerea în aplicare și asigurarea respectării gestionării integrate a dăunătorilor reprezintă un aspect care a făcut în mod sistematic obiectul auditurilor efectuate în statele membre. Orice deficiență identificată duce la emiterea de recomandări adresate autorităților statelor membre, iar acestea sunt monitorizate în mod sistematic pentru a se asigura că autoritățile iau măsuri corective adecvate.

26. Începând cu 1 ianuarie 2014, utilizatorii profesioniști de produse de protecție a plantelor ar trebui să aplice principiile generale ale gestionării integrate a dăunătorilor enumerate în anexa III la Directiva privind utilizarea durabilă. Criteriile de evaluare a punerii în aplicare a gestionării integrate a dăunătorilor sunt importante pentru autorități, acestea aplicându-se în timpul inspecțiilor la nivel de exploatare pentru a se formula o concluzie cu privire la conformitate sau la neconformitate. În raportul său pe 2017 adresat Parlamentului European și Consiliului⁵, Comisia a subliniat că punerea în aplicare a gestionării integrate a dăunătorilor în statele membre trebuie încă îmbunătățită.

Punerea în aplicare și asigurarea respectării gestionării integrate a dăunătorilor reprezintă un aspect care a făcut în mod sistematic obiectul auditurilor desfășurate în statele membre. Orice deficiență identificată duce la emiterea de recomandări adresate autorităților statelor membre, iar acestea sunt monitorizate în mod sistematic pentru a se asigura că autoritățile iau măsuri corective adecvate.

Răspuns comun la punctele 28-31

Comisia nu consideră că actuala PAC contribuie într-o măsură redusă, ci, dimpotrivă, aceasta ajută la punerea în aplicare a gestionării integrate a dăunătorilor la nivel de exploatare. Instrumentele citate de CCE și o serie de alte instrumente aflate la dispoziția statelor membre sunt și vor fi și în viitor relevante și eficiente în ceea ce privește utilizarea durabilă a pesticidelor și gestionarea integrată a dăunătorilor.

În cadrul plăților directe, schema de „înverzire” a PAC include o pondere minimă a zonei de biodiversitate, dar și diversificarea culturilor, ambele fiind relevante pentru gestionarea integrată a dăunătorilor. Politica de dezvoltare rurală sprijină, de asemenea, restricțiile privind pesticidele, ca urmare a punerii în aplicare a Directivei-cadru privind apa. Pe lângă investițiile în echipamentele respective, PAC sprijină, de asemenea, transferul de cunoștințe și acțiunile de informare, precum și serviciile de consiliere pentru fermieri, inclusiv promovarea gestionării integrate a dăunătorilor. Cooperarea dintre fermieri, cercetători și furnizorii de servicii de consiliere, promovată prin intermediul parteneriatului european pentru inovare (PEI AGRI), este, de asemenea, importantă și poate acoperi modalități inovatoare de reducere a utilizării produselor de protecție a plantelor și de punere în aplicare a gestionării integrate a dăunătorilor.

PAC include, de asemenea, cadrul de reglementare pentru agricultura ecologică (12,6 milioane de hectare în 2017), cu un posibil sprijin financiar în cadrul dezvoltării rurale. Producția ecologică aplică principii specifice și stabilește cerințe care depășesc principiile gestionării integrate a dăunătorilor, care necesită, printre altele, rotația culturilor și restricții drastice pe baza cărora pot fi utilizate produsele de protecție a plantelor. Serviciile de consiliere agricolă pot oferi, de asemenea, consiliere cu privire la agricultura ecologică.

Pentru a completa PAC, cercetarea este, de asemenea, foarte importantă pentru dezvoltarea gestionării integrate a dăunătorilor. A se vedea răspunsul la punctul 20.

Propunerea privind o viitoare PAC consolidează aceste contribuții în ceea ce privește utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor și gestionarea integrată a dăunătorilor. În plus, se

propune să se includă în viitoarea condiționalitate cele mai relevante componente ale principiilor gestionării integrate a dăunătorilor, în special rotația culturilor și cerințele în materie de zone de biodiversitate, precum și celelalte dispoziții relevante din Directiva privind utilizarea durabilă. Un element important este faptul că se propune de către Comisie o mai bună integrare a sistemului de consiliere a fermierilor și o mai bună integrare cu cercetarea și transferul de cunoștințe de la rețelele PAC. Prin programele ecologice din cadrul pilonului I și angajamentele în materie de gestionare din cadrul pilonului II, statele membre vor avea, de asemenea, o flexibilitate mult mai mare decât în perioada actuală 2014-2020 pentru a adapta mai bine sprijinul acordat practicilor de utilizare durabilă a pesticidelor și gestionării integrate a dăunătorilor, ținând seama de evaluările propriilor nevoi specifice.

32. Multe practici relevante pentru gestionarea integrată a dăunătorilor fac, în prezent, parte din cerințele UE și, în consecință, fac obiectul inspecțiilor. Ecocondiționalitatea include, printre altele, cerințe în materie de protecție a solului, de promovare a biodiversității și de utilizare corespunzătoare a pesticidelor. Cerințele actuale de înverzire includ diversificarea culturilor (ca în cazul Elveției) și zonele care promovează biodiversitatea.

33. Declarația legiuitorului de a se include, după caz, părțile relevante ale directivei în ecocondiționalitate a fost făcută în etapa adoptării legislației pentru perioada 2014-2020. Prin urmare, Comisia nu a putut face această schimbare de la începutul PAC pentru perioada 2014-2020, considerând că era mai potrivit ca aceasta să fie propusă în cadrul următoarei reforme a PAC, nu în perioada 2014-2020.

34. Comisia consideră că viitorul cadru de condiționalitate încorporează principiile generale ale gestionării integrate a dăunătorilor care sunt adecvate pentru condiționalitate. Viitorul cadru al standardelor privind bunele condiții agricole și de mediu (GAEC) va include rotația obligatorie a culturilor (GAEC 8) și zonele de biodiversitate (GAEC 9), care sunt elemente importante ale principiului general 1. De asemenea, statele membre pot să acopere exemplele specificate în acest principiu general 1 cu GAEC 1 (întreținerea pășunilor permanente), GAEC 2 (protecția turbăriilor și a zonelor umede), GAEC 3 (zone tampon), GAEC 5 (instrumentul de gestionare a nutrienților pentru o agricultură durabilă), GAEC 6 (gestionarea aratului) și GAEC 7 (fără sol descoperit). Viitorul cadru de condiționalitate va ține seama de condițiile de utilizare corespunzătoare a produselor de protecție a plantelor cu ajutorul cerințelor legale în materie de gestionare (SMR) 12, acesta stabilind cadrul juridic pentru principiile generale de gestionare integrată a dăunătorilor 5, 6 și 7. Acesta include utilizarea produselor de protecție a plantelor în cultura relevantă, la doza și frecvența adecvate, la momentul potrivit și ținând seama de impactul asupra mediului și a rezistenței. Celelalte principii generale ale gestionării integrate a dăunătorilor (principiile 2, 3 și 8) se bazează pe abordări generale care trebuie urmate de fermier și, prin urmare, nu sunt adecvate pentru condiționalitate. Cu toate acestea, sistemul de consiliere agricolă, care reprezintă un instrument esențial de asigurare a punerii în aplicare a gestionării integrate a dăunătorilor, va continua în viitoarea PAC, abordând toate principiile generale ale gestionării integrate a dăunătorilor.

37. Comisia a înființat un grup de lucru pentru a evalua cerințele în materie de date și principiile de evaluare, în vederea actualizării acestora pentru a facilita aprobarea unor astfel de substanțe active.

38. Un alt motiv este că aceste produse de protecție a plantelor includ coformulanți care corespund definiției unei substanțe ce prezintă motive de îngrijorare, ceea ce exclude faptul ca produsele de protecție a plantelor să fie considerate substanțe cu risc scăzut.

42. Comisia constată că în figura 7 se indică faptul că în Țările de Jos și în Franța nu sunt respectate termenele precizate în Regulamentul privind produsele de protecție a plantelor.

43. Există diferențe semnificative între statele membre, iar Comisia a realizat efectiv toate acțiunile care i-au fost atribuite în planul de punere în aplicare. Acest lucru este demonstrat în raportul privind progresele înregistrate, care a fost prezentat Consiliului Agricultură și Pescuit în iulie 2019.

46. Mai multe dintre substanțele care nu mai sunt autorizate pentru utilizare în produsele de protecție a plantelor care sunt încă monitorizate în apele de suprafață au fost interzise doar recent și/sau continuă să fie depistate din cauza persistenței lor, a utilizării ilegale, a depunerilor din atmosferă sau a scurgerilor din depozitele de deșeuri/gropile de gunoi. Câteva dintre acestea se produc în continuare sau sunt utilizate pentru alte procese, de exemplu în industrie.

În apele subterane, statele membre sunt obligate să monitorizeze toate substanțele active relevante din pesticide, inclusiv metaboliții acestora, produșii de degradare și de reacție, iar concentrațiile trebuie comparate cu standardele de calitate pentru fiecare pesticid în parte și pentru totalul pesticidelor. Standardele de calitate pentru fiecare pesticid în parte și pentru totalul pesticidelor din Directiva privind apele subterane sunt de asemenea incluse în Directiva privind apa potabilă. Monitorizarea în temeiul directivei respective poate furniza, de asemenea, informații cu privire la impactul asupra mediului al utilizării produselor de protecție a plantelor.

48. Comisia este limitată de legislația în vigoare în domeniul statisticii în ceea ce privește confidențialitatea și agregarea datelor.

Comisia a comunicat punctele slabe legate de disponibilitatea statisticilor în raportul său către Parlamentul European și Consiliu⁶, în 2017.

58. Imediat după adoptarea, în 2009, a directivei, s-au depus eforturi pentru a se dezvolta diferiți indicatori. De exemplu, proiecte finanțate de UE, cum ar fi proiectul privind indicatorii de mediu armonizați pentru riscul utilizării pesticidelor, care viza dezvoltarea unor indicatori la nivelul întregii UE pentru măsurarea riscului și a impactului utilizării produselor de protecție a plantelor. Cu toate acestea, eforturile au eșuat din cauza lipsei de disponibilitate a datelor necesare.

61. În primele etape ale consultărilor cu statele membre (în cadrul unui grup de lucru specific și în cadrul grupului de lucru pentru Directiva privind utilizarea durabilă), unele state membre și-au exprimat îngrijorarea cu privire la ponderi. Cu toate acestea, în cadrul unei consultări mai ample prin intermediul mecanismului de feedback nu au fost formulate obiecții de fond și, în momentul votului, exista o majoritate calificată evidentă pentru ponderile propuse, doar două state membre votând împotriva ponderilor respective. În perioada următoare de examinare, Consiliul și Parlamentul nu au prezentat nicio obiecție cu privire la ponderile propuse.

62. Substanțele nu mai sunt aprobate ca urmare a riscurilor pentru sănătate și/sau mediu identificate într-o evaluare științifică (statele membre și EFSA). Neaprobarea și întreruperea ulterioară a utilizării lor contribuie în mod obiectiv la reducerea riscurilor. Prin urmare, s-a luat o decizie de politică conștientă prin care acestor substanțe li se atribuie o pondere ridicată.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

64. Comisia consideră că acțiunea UE a dus la reducerea riscurilor legate de utilizarea produselor de protecție a plantelor. În pofida unui demaraj lent, Comisia a depus eforturi considerabile pentru a îmbunătăți punerea în aplicare a Directivei 2009/128/CE de către statele membre. Comisia a calculat, de asemenea, o reducere de 20 % între 2011 și 2017 în ceea ce privește indicatorul de risc armonizat I.

66. Autoritățile statelor membre se asigură că utilizatorii profesioniști respectă această cerință. Pentru a decide cu privire la conformitate sau la neconformitate, autoritățile statelor membre ar trebui să aibă criterii de evaluare clare.

---

⁶ COM(2017) 109 final: RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU privind punerea în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1185/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind statisticile referitoare la pesticide

În conformitate cu principiul subsidiarității, convertirea principiilor generale ale integrării gestionate a dăunătorilor în criterii practice ține de responsabilitatea statelor membre, iar Comisia va continua să le ofere sprijin în acest sens.

67. Actuala PAC contribuie la punerea în aplicare a directivei. Ecocondiționalitatea, sistemele de consiliere agricolă, înverzirea prin plățile directe, programele operaționale pentru fructe și legume, producția ecologică, măsurile de agromediu și cele climatice, investițiile, sprijinul pentru cercetare, schimburile de cunoștințe și consilierea pot contribui, toate, la realizarea acestui demers.

Conform propunerii Comisiei, viitoarea PAC va continua să consolideze această contribuție. Viitoarea condiționalitate va acoperi mai nou dispozițiile relevante ale directivei, inclusiv principiile generale ale gestionării integrate a dăunătorilor, care au fost identificate ca fiind adecvate pentru acest instrument. Condiționalitatea va spori gradul de sensibilizare a fermierilor în ceea ce privește adoptarea acestor practici, prin riscul reducerii plăților din cadrul PAC. Această măsură va fi completată de sprijinul acordat unor intervenții voluntare pentru fermieri (de exemplu, programe ecologice, angajamente în materie de gestionare etc.), care vor fi elaborate de statele membre în mod consecvent în planurile PAC ce vor fi aprobate de Comisie. Acest lucru are potențialul de a duce la dezvoltarea, în cazul în care statele membre consideră necesar, a unor scheme PAC care să sprijine utilizarea durabilă a pesticidelor, dincolo de simplul cadru juridic.

Recomandarea 1 - Asigurarea respectării gestionării integrate a dăunătorilor

Comisia acceptă recomandarea 1 litera (a).

Comisia acceptă parțial recomandarea 1 litera (b). Propunerea legislativă a Comisiei privind o viitoare PAC include acele principii generale ale gestionării integrate a dăunătorilor care corespund unor cerințe măsurabile și care pot fi verificate la nivel de exploatație (a se vedea răspunsul la punctul 34). Cu toate acestea, este responsabilitatea statelor membre să definească obligațiile în cadrul exploatației legate de normele de condiționalitate pe baza legislației UE, inclusiv a dispozițiilor privind gestionarea integrată a dăunătorilor. Măsura în care Comisia va verifica punerea în aplicare de către fermieri a acestor criterii va fi precizată mai în detaliu în contextul viitoarei PAC.

Recomandarea 2 - Îmbunătățirea accesului la statisticile privind produsele de protecție a plantelor

Comisia acceptă recomandarea 2 literele (a) și (b).

Comisia explorează posibilitățile de îmbunătățire a legislației în această privință. Cu toate acestea, la momentul întocmirii prezentului raport, nu se știe dacă se va propune sau nu un act legislativ.

72. Indicatorul de risc armonizat I publicat arată o reducere de 20 % între 2011 și 2017.

73. Comisia consideră că sunt necesare alte date relevante decât statisticile pentru a se ține seama de informațiile detaliate despre „cum, când și unde” sunt utilizate pesticidele. Numai datele obținute în urma unei monitorizări mai bine direcționate sau a unor studii de cercetare pot oferi astfel de detalii.

Recomandarea 3 - Elaborarea unor indicatori de risc mai buni

Comisia acceptă parțial recomandarea 3 și va întreprinde măsurile recomandate. Cu toate acestea, Comisia consideră că respectarea calendarului propus va necesita acordul statelor membre de a furniza datele relevante.

Echipa de audit

Rapoartele speciale ale Curții de Conturi Europene prezintă rezultatele auditurilor sale cu privire la politicile și programele UE sau la diverse aspecte legate de gestiune aferente unor domenii specifice ale bugetului. Curtea de Conturi Europeană selectează și concepe aceste sarcini de audit astfel încât impactul lor să fie maxim, luând în considerare riscurile existente la adresa performanței sau a conformității, nivelul de venituri sau de cheltuieli implicat, evoluțiile viitoare și interesul politic și public.

Acest audit al performanței a fost efectuat de Camera de audit I – Utilizarea durabilă a resurselor naturale, condusă de domnul Nikolaos Milionis, membru al Curții de Conturi Europene. Auditul a fost condus de domnul Samo Jereb, membru al Curții de Conturi Europene, care a fost sprijinit de: Kathrine Henderson, șefă de cabinet; Robert Markus, manager principal; Charlotta Törnelling, coordonatoare; Päivi Piki, coordonator adjunct; Greta Kapustaitė, Antonella Stasia, Paulo Oliveira și Dainora Venckevičienė, auditori. Michael Pyper a asigurat sprijin lingvistic.

De la stânga la dreapta: Antonella Stasia, Michael Pyper, Kathrine Henderson, Samo Jereb, Charlotta Törnelling, Paulo Oliveira, Päivi Piki, Dainora Venckevičienė.

Calendar

Etapa	Data
Adoptarea planului de audit / Demararea auditului	23.1.2019
Trimiterea oficială către Comisie (sau către o altă entitate auditată) a proiectului de raport	11.10.2019
Adoptarea raportului final după procedura contradictorie	4.12.2019
Primirea răspunsurilor oficiale ale Comisiei (sau ale altei entități auditate) în toate versiunile lingvistice	21.1.2020

DREPTURI DE AUTOR

© Uniunea Europeană, 2020.

Politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare este pusă în aplicare prin [Decizia nr. 6-2019 a Curții de Conturi Europene](#) privind politica în materie de date deschise și reutilizarea documentelor.

Cu excepția cazului în care se precizează altceva (de exemplu, într-o mențiune separată indicând drepturile de autor), conținutul elaborat de Curtea de Conturi Europeană pentru care UE deține drepturile de autor face obiectul licenței [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Aceasta înseamnă că reutilizarea este autorizată, sub rezerva menționării adecvate a autorilor și a indicării eventualelor modificări. Reutilizatorul nu poate altera sensul sau mesajul inițial al documentelor. Curtea de Conturi Europeană nu răspunde pentru eventualele consecințe ale reutilizării.

Este necesar să obțineți drepturi suplimentare în cazul în care un anumit conținut prezintă persoane fizice ce pot fi identificate, de exemplu în cazul fotografiilor în care apar membri ai personalului Curții de Conturi Europene, sau în cazul în care conținutul include lucrări ale unor terți. Dacă se obține o astfel de autorizație, ea anulează autorizația de natură generală menționată mai sus și va indica în mod clar eventualele restricții de utilizare.

Pentru a utiliza sau a reproduce un conținut pentru care UE nu deține drepturile de autor, poate fi necesar să obțineți o autorizație în acest sens direct de la titularii drepturilor de autor:

Figura 1: © Agriculture and Agri Food Canada (AAFC), [Open Government Licence- Canada \(OGL-Canada\)](#)

Programele informatice sau documentele care fac obiectul unor drepturi de proprietate industrială, cum ar fi brevetele, mărcile comerciale, desenele și modelele înregistrate, logourile și denumirile înregistrate, sunt excluse din politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare și nu se acordă nicio licență pentru acestea.

Familia site-urilor instituționale ale Uniunii Europene care sunt incluse în domeniul europa.eu oferă linkuri către site-uri terțe. Deoarece Curtea de Conturi Europeană nu are control asupra acestor site-uri, sunteți încurajați să verificați politica aplicată de ele în ceea ce privește respectarea vieții private și drepturile de autor.

Utilizarea logoului Curții de Conturi Europene

Logoul Curții de Conturi Europene nu poate fi utilizat fără acordul prealabil al Curții de Conturi Europene.

PDF	ISBN: 978-92-847-4197-7	ISSN:1977-5806	doi:10.2865/143179	QJ-AB-19-026-RO-N
HTML	ISBN: 978-92-847-4186-1	ISSN:1977-5806	doi:10.2865/471035	QJ-AB-19-026-RO-Q

Produsele de protecție a plantelor sunt pesticide utilizate pentru a proteja culturile agricole. Cadrul UE urmărește să asigure o utilizare durabilă a produselor de protecție a plantelor, prin reducerea riscurilor și a efectelor asupra sănătății umane și a mediului și prin promovarea gestionării integrate a dăunătorilor. Curtea a constatat că statele membre și Comisia au luat măsuri pentru a promova utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor, dar în ceea ce privește măsurarea și reducerea riscurilor asociate nu s-au înregistrat decât progrese limitate. Aplicarea gestionării integrate a dăunătorilor este obligatorie pentru fermieri, dar nu constituie o condiție pentru primirea plăților în cadrul politicii agricole comune, iar asigurarea respectării obligațiilor în materie este deficitară. Statisticile disponibile la nivelul UE și noii indicatori de risc nu arată în ce măsură a reușit politica să asigure o utilizare durabilă a produselor de protecție a plantelor. Curtea formulat o serie de recomandări legate de verificarea gestionării integrate a dăunătorilor la nivelul exploatațiilor, de ameliorarea statisticilor privind produsele de protecție a plantelor și de definirea unor indicatori de risc mai buni.

Raport special al Curții de Conturi Europene prezentat în temeiul articolului 287 alineatul (4) al doilea paragraf TFUE.

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene

CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
12, rue Alcide de Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Întrebări: eca.europa.eu/ro/Pages/ContactForm.aspx

Website: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors